

**Gabriela
IGNAT**

**Doina
COJOC**

BILANȚUL CONTABIL

și reușita economică

**Iași
2008
editura p1m**

Referenți științifici:

Prof. Dr. Ion-Valeriu CIUREA

*Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară
"Ion Ionescu de la Brad" Iași*

Prof. Dr. Aurel CHIRAN

*Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară
"Ion Ionescu de la Brad" Iași*

EDITURA PIM

Soseaua Stefan cel Mare nr. 11 Iasi -700498

Tel. / fax: **0232-212740**

e-mail: editurapim@pimcopy.ro

www.pimcopy.ro

EDITURĂ ACREDITATĂ CNCIS BUCUREȘTI

66/01.05.2006

ISBN: 978-606-520-222-1

Motto:

*„Generalul care nu gândește în
perspectivă și care își tratează cu
superficialitate adversarii,
va sfârși prin a deveni captivul lor”*

Sun Tzu – „Arta războiului”

Cuprins

Capitolul 1 Analiza performanței pe baza Bilanțului Contabil...	6
1.1. Performanța firmei	6
1.2. Analiza potențialului financiar pe baza indicatorilor de analiză diagnostic al activității.....	11
1.2.1. Analiza bilanțului prin metoda ratelor	13
1.2.2. Analiza fondului de rulment, a necesarului de fond de rulment	19
1.2.3. Analiza indicatorilor lichidității	24
1.2.4. Analiza indicatorilor solvabilității.....	28
1.2.5. Analiza ratelor de rentabilitate.....	31
Capitolul 2 Analiza performanțelor pe baza Contului de Profit și Pierdere.....	33
2.1. Tabloul de bord.....	35
2.2. Soldurile intermediare de gestiune	37
2.3. Rezultatul curent	41
2.4. Riscul economic	49
2.5. Riscul de faliment.....	54
Capitolul 3 Studii de caz.....	61
3.1. Studiu de caz : Analiza performanțelor pe baza Bilanțului Contabil și a Contului de Profit și Pierdere la SC Alfa SA	61
3.2. Studiul de caz : Analiza performanței pe baza cheltuielilor, a rentabilității și a valorii adăugate la S.C. Beta S.A. .	87
3.3. Studiu de caz : Rezultatul unui audit managerial la S.C. Alfa S.A.	101
Bibliografie	108

Cuvânt înainte

In momentul în care se pornește o afacere sau, deja se conduce o afacere, primii pași, în înțelegerea traiectoriei activității (rezumată în termeni contabili), pot fi mai dificili.

În lumea dură a competiției, în care doar performanța rezistă schimbărilor, elementul vital în luarea celor mai bune decizii este asigurarea echilibrului între gândire și acțiune. Dacă metodele folosite în vederea obținerii, analizei și mai ales sintetizării informațiilor sunt bune, atunci vei ști deja cum să demarezi și să înveți apoi din rezultate.

Ca manager sau viitor manager, trebuie să știi să examinezi, să înțelegi și să acționezi pe baza mixului de date extrase din cele două mari situații financiare și anume **BILANȚUL CONTABIL** și **CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE**.

De aceea, am încercat să oferim un instrument util în deslușirea misterului din spatele situațiilor financiare.

Nu ne rămâne decât să iti urăm, dragă cititorule, **S U C C E S !!!**

AUTOARELE

1.1. Performanța firmei

Performanța, reușita și succesul au devenit motivația oricărei societăți comerciale ce încearcă să se înscrie în exigențele economiei de piață.

Competiția europeană cere luarea în calcul, în primul rând, a dimensiunilor economico-financiare ale activității societății comerciale și, de aceea, un rol esențial revine analizei performanțelor economico-financiare. Această analiză permite elaborarea judecăților și aprecierea asupra rezultatelor, asupra corelației lor cu structura financiară și solvabilitatea acesteia, pe baza „raționalizării studierii datelor economice și contabile” ale întreprinderii.

Criteriile de apreciere a performanțelor economico– financiare impun o definire a conceptului de performanță.

Dicționarul Larousse definește performanța ca fiind „un rezultat obținut într-o probă sportivă sau o realizare deosebită într-un domeniu de activitate.”

Micul dicționar enciclopedic dă conceptului de performanță o interpretare similară, identificându-l pe acesta cu „un rezultat prestigios obținut de un sportiv sau de o echipă” și respectiv, cu „o realizare deosebită într-un domeniu de activitate practică”.

Transpus în domeniul gestiunii firmei, conceptul de performanță are semnificația unei „bune reușite” sau a unui „succes”, atât în plan general, cât și pe domenii specifice de activitate ale societății comerciale (comercial, tehnic, financiar, social).

Poate fi definit și cuantificat cu ajutorul unui ansamblu de indicatori ori criterii de natură calitativă și cantitativă (profit, rentabilitate, rată de creștere, climat social, imagine de marcă etc.). Termenul „succes” sau „reușită”, devine astfel un act de gestiune a activității societății comerciale.

Există autori care susțin că aprecierea parametrilor de performanță și a cauzelor care au avut o pondere însemnată în geneza

și evoluția rezultatelor societății comerciale este considerabil facilitată, dacă se ține seama de vocația societății comerciale, de optica în care se face analiza (financiară sau contabilă), de starea de funcționare sau lichidare.

Scopurile financiare ale întreprinderii pot fi abordate din diferite puncte de vedere.

O primă abordare vizează maximizarea profitului prin raționalizarea deciziilor financiare, care se concretizează în creșterea bogăției întreprinderii.

Din optica managerială aceste scopuri vizează, în principal, realizarea creșterii economice, a echilibrului financiar și a lichidității financiare.

Informațiile asupra performanței unei întreprinderi, inclusiv asupra rentabilității acesteia, sunt necesare pentru o corectă apreciere și evaluare a eventualelor modificări privind resursele economice pe care le-ar putea controla în viitor.

Importanța deosebită prezintă variația performanței în viitorul previzibil, determinându-se în acest scop aspectele legate de generarea de fluxuri de trezorerie în funcție de resursele existente.

Analiza trebuie să urmărească evidențierea modalității de realizare a echilibrului financiar pe termen mediu și lung (obiectiv al analizei pe bază de bilanț) și treptele de acumulare bănească, de rentabilitate a activității firmei (obiectiv al analizei pe baza contului de profit și pierdere).

Scopul analizei îl constituie întocmirea diagnosticului financiar al întreprinderii în vederea evidențierii punctelor forte și a punctelor slabe, adică a stării de sănătate sau de slăbiciune financiară a întreprinderii.

Ca tehnică a analizei financiare de ansamblu, analiza diagnostic are ca obiectiv major evidențierea riscurilor susceptibile, să perturbe activitatea viitoare a firmei sau a celor capabile să provoace falimentul acesteia.

Cu ajutorul analizei diagnostic sunt puse în evidență punctele nevralgice ale întreprinderii și sunt formulate propuneri în vederea îmbunătățirii activității viitoare.

Managerii încearcă să orienteze analiza către evidențierea performanțelor, evoluția și perspectivele viitoare ale acestora, utilizând în acest scop metode și tehnici adecvate de analiză a bilanțului contabil și a contului de rezultate, rate de rentabilitate, indicatori de apreciere a riscului, capacitatea de autofinanțare.

Deosebit de important devine alegerea de către manageri, între interesele lor pe termen lung și anume maximizarea valorii întreprinderii, creșterea economică și cele pe termen scurt, rentabilitatea și lichiditatea.

Managerii urmăresc indicatori, cum ar fi: rentabilitatea capitalului propriu, rentabilitatea economică, riscul de exploatare, riscul financiar, riscul de faliment, precum și creșterea economică, flexibilitatea financiară care pot da semnale asupra rentabilității și riscului.

Într-o economie de piață, orice întreprindere care dorește să rămână competitivă trebuie să-și amelioreze continuu calitatea produselor, să se asigure de rentabilitatea și fluxul de lichidități generat de fiecare produs sau sector de activitate în parte.

1.2. Analiza potențialului financiar pe baza indicatorilor de analiză diagnostic al activității

Analiza situației financiare cu ajutorul datelor din bilanț se bazează, în primul rând, pe corelațiile interne existente între elementele patrimoniului, aflate în activul bilanțului sub forma mijloacelor economice de care dispune firma pentru realizarea activității sale de producție, lucrări și servicii și respectiv în pasivul bilanțului sub forma surselor financiare de formare a activelor imobilizate și circulante.

Tipurile de analiză a bilanțului au în vedere structura acestuia, pe grupe de activ și pasiv după cum urmează:

- analiza pe orizontală, care cuprinde corelațiile dintre active și pasive, care evidențiază măsura în care activele imobilizate și circulante s-au format pe baza surselor financiare corespondente din pasiv;
- analiza pe verticală, cu structura grupelor, capitolelor posturilor și elementelor;
- analiza combinată, pe orizontală și verticală, cu accent pe utilizarea metodei ratelor.

Analiza statică pe baza bilanțului contabil constituie o componentă tradițională a analizei financiare. Ea furnizează răspunsuri cu privire la structura patrimoniului și evoluția sa în timp.

Potrivit Standardelor Internaționale de Contabilitate (IAS 1), bilanțul trebuie să ofere informații despre poziția financiară a firmei „cu ajutorul resurselor economice controlate a surselor financiare, precum și cu ajutorul unor indicatori economico-financiari, precum lichiditate – solvabilitate”.

Sursele folosite în analiza situației financiar patrimoniale sunt:

-
- analiza potențialului financiar pe baza indicatorilor de analiză diagnostic ai activității;
 - sistemele de echilibru financiar și valorificarea acestora în procesul de analiză decizie;
 - analiza rotației activelor circulante și implicațiile economico financiare ale acestora.

În general se au în vedere următoarele aspecte:

- analiza patrimoniului net al firmei;
- analiza bunăstării firmei (goodwill);
- analiza triadei - fond de rulment, nevoia de fond de rulment și trezoreria netă;
- analiza capacității de autofinanțare a firmei;
- analiza lichidității și solvabilității firmei;
- analiza corelației creanțe-obligații.

1.2.1. Analiza bilanțului prin metoda ratelor

În diagnosticul economico-financiar al întreprinderii, utilizarea metodei ratelor prezintă o importanță deosebită deoarece, cu ajutorul acestora, se exprimă sintetic stările activității economico-

financiare care permit evaluarea performanțelor actuale și proiectarea celor viitoare.

Analiza pe baza ratelor constituie, în general, un instrument larg utilizat în analiza diagnostic și reprezintă unul din instrumentele esențiale ale analistului financiar.

Ratele determinate pe baza bilanțului se referă la ratele de structură, ratele de gestiune, ratele de randament și rentabilitate.

Analiza ratelor de structură ale bilanțului

Ratele de structură exprimă structura financiară a întreprinderii definite prin proporțiile posturilor de activ și de pasiv din bilanț, în raport cu totalul acestuia.

Ratele de structură sunt rezultatul analizei pe verticală a bilanțului și pun în evidență caracteristici financiare ale întreprinderii, cum ar fi : capacitatea activelor de a se transforma în lichidități, autonomia și interdependența financiară a întreprinderii, calitatea echilibrului financiar pe termen scurt.

Ratele de structură ale activului

Structura activului exprimă compoziția patrimoniului economic al întreprinderii, care este în concordanță cu modul de participare la circuitul economic, natura activității, precum și vulnerabilitatea acestuia la inflație.

Ratele de structură ale activului sunt influențate de caracteristicile tehnice, economice și juridice ale activității, fiind exprimate astfel:

a) Ponderea imobilizărilor reflectă indirect „intensitatea capitalistică (prin ponderea imobilizărilor corporale) și a relațiilor financiare cu alte unități (prin ponderea imobilizărilor financiare)”. Această rată exprimă gradul de investire a capitalului în cadrul firmei și se calculează astfel:

$$S_i = \frac{\text{Activ imobilizat}}{\text{Activ}} * 100(\%)$$

Datorită eterogenității structurii imobilizărilor, precum și reacția diferită a componentelor acestora “la acțiunea factorilor

tehnici, juridici, economici se justifică utilizarea în teoria și practica economică a unor rate complementare”, după cum urmează:

a1. Ponderea imobilizărilor necorporale reflectă ponderea activelor intangibile (brevete, licențe, mărci, fond comercial etc.) în totalul activului întreprinderii și este determinată după relația de calcul:

$$S_{in} = \frac{\text{Imobilizații necorporale}}{\text{Activ}} * 100(\%)$$

De regulă, valoarea acestui indicator este redusă sau inexistentă în cadrul întreprinderilor de comerț românești.

a2. Ponderea imobilizărilor corporale este un indicator a cărui mărime este determinată de natura activității întreprinderii și se calculează astfel:

$$S_{ic} = \frac{\text{Imobilizații corporale}}{\text{Activ}} * 100(\%)$$

Specifică întreprinderilor din comerț este valoarea redusă a acestui indicator.

a3. Ponderea imobilizărilor financiare reflectă intensitatea legăturilor și relațiilor financiare ale întreprinderii cu alte firme prin deținerea de participații, investiții de portofoliu și împrumuturi acordate pe termen mediu și lung, fiind determinată astfel:

$$S_{if} = \frac{\text{Imobilizări financiare}}{\text{Activ}} * 100(\%)$$

Valoarea acestei rate depinde de mărimea, puterea economică și financiară a întreprinderii și implicarea acesteia în operațiuni de creștere externă.

b) Ponderea activului circulant este un indicator a cărui valoare depinde de: sectorul de activitate, durata ciclului de circulație a mărfurilor, perioada de încasare a creanțelor și existența disponibilităților bănești. Valoarea acestei rate este determinată astfel:

$$S_{ac} = \frac{\text{Activ circulant}}{\text{Activ}} * 100(\%)$$

Structura activului circulant este analizată prin utilizarea unor rate complementare după cum urmează:

b1. Ponderea stocurilor are valori diferite stabilite în funcție de: sectorul de activitate, durata procesului de activitate economică etc. și este determinată după relația de calcul:

$$S_s = \frac{\text{Stocuri}}{\text{Activ}} * 100(\%)$$

Importanța acestui raport în analiză constă în stabilirea nivelului echilibrat al stocurilor în cadrul activelor circulante, care în comerț ar trebui să atingă ponderea maximă de 40 – 45 %. Pentru menținerea echilibrului economico-financiar trebuie respectată ecuația minimă de echilibru structurat:

$I_{CA} = I_s$, unde:

I_{CA} – indicele cifrei de afaceri;

I_s – indicele stocurilor.

Ponderea stocurilor trebuie analizată și din punct de vedere al componenței pentru depistarea stocurilor degradate, cu mișcare lentă sau fără mișcare, a excedentelor sau deficitelor în raport cu stocurile optime și a implicațiilor asupra activității, performanțelor și solvabilității întreprinderii.

b2. Ponderea creanțelor reflectă politica de credit comercial, “exprimând portofoliul de creanțe din patrimoniul unității și mărimea termenului de decontare acordat clienților”, precum și modul de administrare a resurselor financiare ale întreprinderii. Determinarea acestei rate este realizată potrivit relației de calcul:

$$S_{cr} = \frac{\text{Creante total}}{\text{Activ}} * 100(\%)$$

Ponderea disponibilităților caracterizează gradul de lichiditate a activului, valoarea sa informațională devenind importantă pentru analiza în dinamică a trezoreriei și situației financiare pe parcursul mai multor exerciții financiare.

$$S_{DB} = \frac{\text{Disponibilitati}}{\text{Activ}} * 100(\%)$$

1.2.2. Analiza fondului de rulment, a necesarului de fond de rulment

Analiza financiară are ca obiectiv colectarea și interpretarea informațiilor financiar contabile necesare aprecierii sănătății financiare a întreprinderii. Informațiile în cauză prezintă interes atât

pentru utilizatorii interni cât și pentru beneficiarii externi, preocupați în estimarea riscului asumat. Pentru realizarea obiectivelor lor, aceștia utilizează o serie de modalități, procedee și instrumente de analiză.

Fondul de rulment reprezintă un concept, un indicator autonom al echilibrului financiar, creat sub influența profesiei bancare. Când resursele permanente sunt mai mari decât utilizările permanente necesare de finanțat, întreprinderea dispune de o marjă de securitate, respectiv de fond de rulment, care îi permite să facă față unor situații neprevăzute pe termen scurt. El constituie premisa menținerii solvabilității întreprinderii respectiv a unei independențe financiare a acesteia față de creanțierii săi.

Sunt cunoscute mai multe accepțiuni în ceea ce privește fondul de rulment în condițiile absenței normalizării din analiza contabil financiară, astfel:

- a. *Fondul de rulment brut sau total*, corespunzător totalului elementelor de active circulante. El definește ansamblul

-
- resurselor care acoperă valorile de exploatare, valorile realizabile pe termen scurt și lichiditățile;
- b. *Fondul de rulment net sau permanent*, determinat pe baza bilanțului financiar, constituie un fond de rulment lichiditate sau fond de rulment financiar;(excedentul de capitaluri permanente față de activele imobilizate nete)
 - c. *Fondul de rulment propriu* reprezintă excedentul capitalurilor proprii față de activele imobilizate nete;
 - d. *Fondul de rulment împrumutat*.

Fondul de rulment are o valoare informativă deosebită conferită de poziția strategică a acestuia de a realiza legătura între cele două părți ale bilanțului.

Fondul de rulment nu este suficient pentru a fundamenta o decizie de finanțare. El trebuie pus în corelație cu necesarul de fond de rulment care evidențiază echilibrul financiar pe termen scurt dintre alocările ciclice în stocuri și creanțe și sursele temporare rezultate din decalajele de plăți către terți.

Necesarul de fond de rulment este un element de activ și reprezintă activele circulante care trebuie finanțate din fondul de rulment.

Cu un necesar de fond de rulment pozitiv putem spune că este efectul încetinerii rotației stocurilor și creanțelor în raport cu cifra de afaceri. Un necesar de fond de rulment negativ evidențiază un surplus de surse temporare, o întrerupere temporară a aprovizionărilor.

Diferența dintre fondul de rulment și necesarul de fond de rulment reprezintă trezoreria netă.

O trezorerie netă pozitivă indică o stare de echilibru financiar la nivelul întregii întreprinderi. O trezorerie netă negativă semnifică un deficit de trezorerie care trebuie acoperit prin credite pe termen scurt.

Analizând trezoreria între două exerciții financiare, găsim un indicator ce deține o mare putere de analiză, ce poartă numele de flux net de trezorerie.

Cei trei indicatori, fondul de rulment, necesarul de fond de rulment și trezoreria netă duc la elaborarea a trei politici de gestiune

a ciclului de exploatare ce au efect direct asupra rentabilității și riscului și anume:

- politica ofensivă sau agresivă de atac (în cazul în care fondul de rulment este mai mic decât necesarul de fond de rulment;
- politica defensivă, de apărare (în situație inversă);
- politica intermediară sau echilibrată, în situația în care există egalitate între cei doi indicatori.

Politica ofensivă este promovată de managerii care doresc realizarea unei cifre de afaceri mari, având stocuri minime. Este o politică riscantă și prin promovarea acesteia managerii sunt dispuși să accepte mari riscuri legate de lipsa de stocuri, de lichidități, mizând pe obținerea unei rentabilități mult mai mari, ca urmare a accelerării vitezei de rotație și a creșterii gradului de lichiditate a activelor circulante.

Politica de apărare este preferată de manageri prudenți ce doresc obținerea unei cifre de afaceri mari cu stocuri și lichidități ridicate. Cu cât cifra de afaceri crește cu atât managerii se preocupă

și de creșterea corespunzătoare a stocurilor care asigură continuitatea activității de exploatare.

Politica echilibrată armonizează contradicția dintre rentabilitate și risc, având un efect neutru.

Politica echilibrată este recomandată deoarece asigură cel mai bine realizarea obiectivelor financiare de rentabilitate și lichiditate.

1.2.3. Analiza indicatorilor lichidității

Lichiditatea măsoară aptitudinea firmei de a face față obligațiilor pe termen scurt și implică capacitatea de a transforma rapid activele circulante în disponibilități.

O firmă este „lichidă” când resursele degajate de operațiunile curente ale exercițiului îi furnizează suficiente disponibilități pentru a face față scadențelor pe termen scurt.

Lichiditatea activelor presupune posibilitatea de a le schimba rapid contra monedă.

Indicatorii lichidității se calculează ca raport între activele curente.

În literatura de specialitate, ratele de lichiditate sunt cunoscute și sub denumirea de rate de trezorerie și au rolul de a măsura capacitatea de plată a întreprinderii, respectiv solvabilitatea pe termen scurt a acesteia.

Analiza ratelor rezultate prin compararea ansamblului lichidităților potențiale (active transformabile în monedă pe termen scurt) cu exigibilitățile potențiale (datorii rambursabile pe termen scurt) constituie o metodă rapidă și ușor de utilizat pentru aprecierea gradului în care întreprinderea face față obligațiilor pe termen scurt. Cele mai utilizate rate sunt :

1. *Rata lichidității generale*, determinată prin raportarea valorii activelor curente la valoarea pasivelor curente. Activele curente cuprind disponibilitățile în cont și în casă, valorile mobiliare foarte lichide, efectele comerciale de primit și stocurile, iar pasivele curente sunt formate din: efecte comerciale de plătit, împrumuturile bancare pe termen scurt, impozite.

Dacă firma trece prin dificultăți financiare, aceasta începe să-și onoreze plățile mai târziu, să acumuleze credite bancare.

În momentul în care pasivele curente cresc mai rapid decât activele curente, rata curentă scade, ceea ce constituie apariția unor probleme.

Valoarea supraunitară a acestei rate este expresia unui fond de rulment financiar care permite firmei să facă față incidentelor care apar în mișcarea activelor circulante sau unor deteriorări ale valorii acestora. Cu cât această rată este mai mare decât 1, cu atât firma este pusă la adăpost de o insuficiență a trezoreriei, care ar putea fi determinată de rambursarea datoriilor la cererea creanțierilor.

Când valoarea acestei rate este subunitară, înseamnă că lichiditățile sunt mai mici decât exigibilitățile potențiale. Aceasta se datorează faptului că datoriile exigibile pe termen scurt nu sunt acoperite în principiu de capitalurile circulante, iar fondul de rulment financiar are o valoare negativă. Valoarea subunitară a ratei nu constituie un pericol, atunci când stocurile se reduc treptat, în scopul achitării datoriilor pe termen scurt, dar fără a stânjeni continuitatea producției. Indicatorul trebuie să înregistreze valori mai ridicate de 2 - 2,5.

Această rată este utilă în analiza financiară pe termen scurt, indicând de fapt în ce măsură drepturile creditorilor pe termen scurt sunt acoperite de valoarea activelor care pot fi transformate la nevoie în bani lichizi.

2. *Rata lichidității curente* sau rata rapidă exprimă capacitatea firmei de a-și onora datoriile pe termen scurt din creanțe și disponibilități.

Se poate determina prin scăderea valorii stocurilor din valoarea activelor curente și împărțirea diferenței astfel obținute la valoarea pasivelor curente. Această rată este, de regulă, subunitară. Ca valoare recomandată pentru acest indicator se poate reține nivelul de 0,8.

3. *Rata lichidității imediate sau trezoreria la vedere* măsoară capacitatea întreprinderii de rambursare instantanee a datoriilor. Un nivel ridicat al ratei indică o lichiditate, respectiv o solvabilitate ridicată, dar care poate fi consecința unei utilizări mai puțin performante a resurselor disponibile.

O valoare redusă a ratei lichidității imediate poate fi compatibilă cu menținerea echilibrului financiar, dacă întreprinderea minimizează valoarea încasărilor sale.

Datoriile curente deși plătibile pe termen scurt, nu au în totalitate o scadență imediată, se poate utiliza drept reper nivelul de 0,2.

1.2.4. Analiza indicatorilor solvabilității

Solvabilitatea constituie aptitudinea firmei de a face față scadențelor pe termen lung și mediu și depinde de mărimea datoriilor pe termen lung și mediu și de cheltuielile financiare.

Solvabilitatea este rezultatul echilibrului dintre fluxurile de încasări și fluxurile de plăți.

Solvabilitatea reflectă capacitatea firmei pentru achitarea datoriilor exigibile din resursele disponibile sau exprimă „aptitudinea întreprinderii să facă față la scadența plăților pe termen lung și mediu”.

Mentținerea solvabilității constituie un obiectiv prioritar pentru managementul firmei în vederea asigurării autonomiei financiare și flexibilității gestiunii patrimoniului.

Solvabilitatea este apreciată prin compararea între lichiditatea activului și exigibilitatea pasivului din bilanț și prin utilizarea ratelor de structură a pasivului ce caracterizează îndatorarea și autonomia firmei.

Pentru analiza solvabilității se folosesc următorii indicatori:

Activul net contabil:

$$ANC = \text{Total activ} - \text{Total datorii.}$$

Acest indicator oferă o imagine a solvabilității globale a firmei și a dimensiunii capitalurilor proprii, constituind o garanție pentru creditori în cazul evoluției nefavorabile a activității firmei.

Rata solvabilității generale (Rsg) se calculează ca un raport între activul total și datoriile totale ale firmei și „arată măsura în care activele totale ale firmei pot acoperi datoriile totale ale firmei” și este determinată prin următorul model de calcul.

$$R_{sg} = \frac{\text{Activ total}}{\text{Datorii totale}}$$

În vederea realizării echilibrului financiar, valoarea acestui indicator trebuie să fie ≥ 3 , iar nivelul acceptabil este de 1,66.

Valoarea acestui indicator devine importantă pentru creditorii firmei deoarece constituie garanția activului net al întreprinderii.

Rata îndatorării totale exprimă nivelul de acoperire a datoriilor firmei din capitalurilor proprii.

$$R_d = \frac{\text{Datorii totale}}{\text{Capital propriu}}$$

Rata îndatorării pe termen lung exprimă dependența finanțării activității firmei pe termen lung de creditori. Nivelul optim pentru menținerea echilibrului este $R_{DTL} \leq 1$.

$$R_{DTL} = \frac{\text{Datorii pe termen lung}}{\text{Capital propriu}}$$

Rata îndatorării totale cât și rata îndatorării pe termen lung arată levierul financiar, al cărui valoare constituie sursa de informații pentru stabilirea politicii de finanțare a firmei.

Capacitatea de îndatorare exprimă ponderea capitalului propriu în capitalul permanent al firmei fiind stabilită astfel:

$$Cd = \frac{\text{Capital propriu}}{\text{Capital permanent}}$$

1.2.5. Analiza ratelor de rentabilitate

Rentabilitatea reflectă capacitatea unei firme de a obține profit, adică acoperirea cheltuielilor din veniturile proprii și realizarea unui venit net sub forma profitului.

Rentabilitatea constituie o condiție a realizării echilibrului economico-financiar, devenind un instrument de fundamentare a deciziilor care privesc gestionarea patrimoniului și menținerea firmei în mediul concurențial al economiei de piață.

Prin contabilitate se exprimă capacitatea unui capital investit și poate fi evaluată atât în mărimi absolute, prin marje, cât și în mărimi relative, prin rate.

Ratele de rentabilitate sunt raporturi stabilite prin confruntarea unor indicatori de rezultate – Excedentul brut de exploatare,

rezultatul exploatării, rezultatul brut, rezultatul net, cu indicatori care exprimă mijloacele utilizate pentru obținerea profitului.

Informațiile oferite de ratele de rentabilitate oglindesc diferite aspecte ale activității economico-financiare ale firmei privind utilizarea elementelor patrimoniale în realizarea profitului.

Ratele de randament sunt calculate prin raportarea unui indicator de rezultat la o formă de evaluare a capitalului economic utilizat de firmă pentru realizarea procesului de activitate economică.

Astfel, apare noțiunea de rentabilitate economică care exprimă eficiența utilizării activelor unei firme în realizarea obiectivului de activitate. Rata rentabilității economice este un indicator care vizează eficiența capitalului alocat în active și măsoară “performanțele activului total al întreprinderii, pornind de la un rezultat economic și ansamblul mijloacelor utilizate”.

Analiza ratei rentabilității economice devine importantă prin determinarea influenței factorilor care acționează în gestionarea capitalului și obținerea de profit în activitatea de exploatare a întreprinderilor comerciale.

$$\text{Rata rentabilității comerciale} = \frac{\text{Rezultatul exploatării}}{\text{Activ total}}$$

Analiza performanțelor pe baza Contului de Profit și Pierdere

Starea de performanță economico-financiară a unei firme constituie o problemă deosebit de importantă și mai ales stringentă pentru firmele aflate într-o anumită penurie de capital și lichidități.

Analiza orientată spre studiul performanțelor economico-financiare ale firmei, evoluția și perspectivele acestora furnizează informații utile managerilor dar și partenerilor externi.

În termeni generali, bilanțul exprimă starea patrimonială la care s-a ajuns la finele exercițiului financiar.

Documentele contabile care exprimă cum s-a ajuns la respectiva stare patrimonială finală, care au fost fluxurile de venituri și cheltuieli care au marcat traiectoria evoluției întreprinderii între

începutul perioadei și sfârșitul exercițiului financiar, îl reprezintă Contul de Profit și Pierdere. Este un document de sinteză care măsoară performanțele activității firmei în cursul perioadei analizate.

El constituie o sinteză a contabilității de flux la nivel microeconomic, deoarece pune în evidență fluxurile de valoare care au contribuit la creșterea sau micșorarea bogăției unei firme.

Însă definirea performanței firmei se face diferit, în funcție de interesele utilizatorilor de informație contabilă și de postulatele și principiile contabile reținute pentru determinarea rezultatului.

Măsurarea performanțelor firmei vizează, în mod esențial măsurarea profitului, care poate fi abordată din 3 puncte de vedere:

- *patrimonial*, prin compararea valorii unei firme referitoare la două momente diferite, utilizând aceleași metode de evaluare;
- *economic*, prin deducerea cheltuielilor din venituri, ambele referitoare la aceeași perioadă;
- *financiar*, prin deducerea amortizării din fluxurile nete de trezorerie.

2.1. Tabloul de bord

Tabloul de bord cuprinde un ansamblu de elemente informaționale care stau la baza deciziilor managerilor întreprinderilor comerciale și ajută la măsurarea drumului parcurs, precum și la punerea în aplicare a programelor de acțiune.

În conducerea firmei, tabloul de bord constituie un eficient instrument de corectare a activității economice, în vederea realizării indicatorilor urmăriți și de realizare a bugetului de venituri și cheltuieli.

Tabloul de bord trebuie să cuprindă informații ce permit managerilor aprecierea rapidă și complexă a activității și orientarea rapidă în adoptarea deciziilor.

Informațiile furnizate de tabloul de bord trebuie cuprinse într-un sistem de indicatori, care vor reflecta fenomenele ce se succed în activitatea firmei și să ofere posibilitatea comparării cu informațiile care rezultă din desfășurarea curentă. Abaterile ce rezultă din

compararea activităților trebuie luate în considerare pentru intervenția rapidă a managerilor.

Informațiile cuprinse în tabloul de bord trebuie să fie concentrate într-un număr cât mai restrâns de indicatori, fără a diminua capacitatea de informare a managerilor.

Prin conținutul său, tabloul de bord trebuie să prezinte informațiile într-o formă accesibilă, din care să rezulte și cauzele care au contribuit la apariția unor fenomene cu tendință negativă.

Pentru analiza economică, cifra de afaceri este un indicator fundamental al aprecierii activității financiare, care, în corelație cu alți indicatori contribuie la determinarea performanțelor acestora.

Valoarea adăugată este un indicator care evidențiază dimensiunea reală a firmei prin acumularea de resurse bănești de la o perioadă la alta a gestionării patrimoniului.

Profitul este un indicator sintetic care caracterizează din punct de vedere calitativ întreaga activitate a întreprinderii. Profitul constituie sursa de formare a rezervelor, asigurării creșterii resurselor de finanțare a ciclului de exploatare al firmei.

2.2. Soldurile intermediare de gestiune

În general, firmele concentrează o complexitate de operații economico-financiare care sunt reflectate în documentele contabile de sinteză, sub forma fluxurilor și stocurilor.

Fluxurile, adică veniturile și cheltuielile perioadei de gestiune sunt generate de 3 domenii de activitate:

- de exploatare – activitate dominantă ce vizează realizarea profitului firmei;
- financiară – privește participațiile la capitalurile altor societăți;
- excepțională – privește operațiile de gestiune și operațiile de capital care nu sunt legate de activitatea curentă.

Tabloul soldurilor intermediare de gestiune reprezintă de fapt un model de de regroupare și restructurare a pozițiilor din contul Profit și Pierdere în vederea analizării rezultatelor

Fiecare activitate determină un anumit rezultat stabilit ca diferență între veniturile și cheltuielile perioadei de gestiune

reflectate în cadrul Contului de Profit și Pierdere, astfel încât, analiza rezultatelor se va realiza pe baza contului de rezultate.

Structura acestui cont permite degajarea unor solduri de acumulări bănești potențiale, destinate să îndeplinească o anumită funcție de remunerare a factorilor de producție și de finanțare a activității viitoare, denumite solduri intermediare de gestiune.

Realizarea acestui obiectiv presupune tratarea prealabilă a Contului de Profit și Pierdere pentru a pune în evidență modul de funcționare și rentabilitatea întreprinderii.

Soldurile intermediare de gestiune reprezintă de fapt, paliere succesive în formarea rezultatului final (fig. 1.1).

Excedentul brut al exploatării (EBE) se stabilește ca diferență între valoarea adăugată (plus subvenții de exploatare), pe de o parte, și impozitele, taxele și cheltuielile de personal, pe de altă parte.

Cheltuieli	Venituri	Solduri intermediare
Costul de cumpărare al mărfurilor vândute sau variația în minus	Vânzări de mărfuri Producția vândută Producția stocată Producția imobilizată	Marja comercială Producția exercițiului
Consumuri provenind de la terți	Producția exercițiului Marja comercială	Valoarea adăugată
Impozite, taxe	Valoarea adăugată Subvenții de exploatare	Excedentul brut
Cheltuieli cu personalul	Excedent brut	Rezultatul exploatării
Amortizări, provizioane	Alte venituri	
Alte cheltuieli de exploatare sau Pierdere	Rezultatul exploatării (profit)	Rezultatul curent
Cheltuieli financiare sau Rezultatul curent (Pierdere)	Venituri financiare Profit	Rezultatul net
Cheltuieli excepționale	Venituri excepționale	

Fig. 1. Tabloul soldurilor intermediare de gestiune

Excedentul brut exprimă acumularea brută din activitatea de exploatare fiind o resursă principală a întreprinderii, cu influență hotărâtoare asupra rentabilității economice și a capacității potențiale de autofinanțare a investițiilor.

Un excedent brut mare va permite reînnoirea immobilizărilor firmei, antrenând cheltuieli financiare iar diferența va fi dată statului (impozit pe profit), acționarilor (dividende) sau conservată prin autofinanțare.

Rezultatul exploatării privește activitatea de exploatare normală și curentă a firmei.

Rezultatul exploatării = EBE + (Venituri din provizioane + alte venituri) - (cheltuieli cu amortizarea și provizioane + alte cheltuieli pentru exploatare).

Rezultatul exploatării exprimă mărimea absolută a rentabilității activității de exploatare obținută prin deducerea tuturor cheltuielilor din veniturile exploatării.

Rezultatul curent este rezultatul tuturor operațiilor curente ale întreprinderii.

Rezultatul net exprimă mărimea absolută a rentabilității financiare cu care vor fi remunerați acționarii pentru capitalurile proprii subscrise.

2.3. Rezultatul curent

Rezultatul activității curente (RC) este determinat atât de rezultatul exploatării normale (nu ia în considerare elementele excepționale) și curente, cât și de cel al activității financiare.

El este deci rezultatul tuturor operațiilor curente ale firmei. În determinarea acestui indicator sunt luate în considerare și elementele financiare, ceea ce permite aprecierea impactului politicii financiare a firmei asupra rentabilității.

$$\text{RC} = \text{RE} + (\text{Venituri financiare} - \text{Cheltuieli financiare})$$

Având în vedere că diferența între veniturile și cheltuielile financiare sunt expresia rezultatului financiar (RF), relația de mai sus se poate scrie astfel:

$$RC = RE + RF$$

Autorul francez Peste-Roire, în lucrarea “La gestion financière”, propune pentru analiza rezultatului curent o matrice care evidențiază nouă situații (fig. 2.).

Rezultatul financiar	$\ll 0$ Frânare	≈ 0 Pragul de rentabilitate al politicii financiare	$\gg 0$ Forță
Rezultatul exploatării			
$\gg 0$	$RC \approx 0$	$RC > 0$ Profit curent Bun manager	$RC \gg 0$ Profit curent Monopol
Exploatare foarte Rentabilă	PR* Levier financiar (1)	(4)	(6)
$\cong 0$ Pragul de rentabilitate	$RC < 0$ Deficit curent Redresare	$RC \cong 0$	$RC > 0$ Profit curent Holding
	(7)	PR* Supraviețuire (2)	
$\ll 0$ Exploatare nerentabilă	$RC \ll 0$ Deficit curent Criză	$RC < 0$ Deficit curent dilemă	$RC \cong 0$
			PR* Transformare (3)

Activitate rentabilă

Activitate nerentabilă

Fig. 2. Matricea rezultatului curent

a) Rezultatul curent este aproximativ zero: $RC \approx 0$

Pragul de rentabilitate curentă reprezintă un minim care trebuie atins, dar care nu poate asigura dezvoltarea, deoarece în acest punct numit și “punct de echilibru”, veniturile din exploatare și cele financiare permit doar acoperirea exactă a cheltuielilor aferente. Această situație corespunde cazurilor 1, 2, 3:

Cazul 1 – Pragul de rentabilitate curentă “levier financiar”

Corespunde activității foarte rentabile ale unei firme, ceea ce-i permite redresarea rapidă a situației financiare și reducerea cheltuielilor financiare, concomitent cu îmbunătățirea rezultatului curent.

Mentținerea nivelului profitului și eventuala creștere a acestuia se găsesc sub semnul incertitudinii când:

- rezultatul pozitiv din exploatare este consecința neînregistrării cheltuielilor cu amortizarea aferentă imobilizărilor cu un grad avansat de uzură. În perioada următoare firma trebuie să procedeze la realizarea de noi

investiții, chiar dacă gradul de îndatorare al acestora va crește;

- realizarea noilor investiții creează premisele creșterii producției, prin diversificarea gamei sortimentale a produselor oferite. Dar, aceasta presupune o strictă corelare cu cerințele și, respectiv, cu posibilitatea de absorbție a pieței. În caz contrar, firma poate întâmpina dificultăți.

Rezultatul exploatării (RE), caracterizează performanțele comerciale și financiare aferente activității de exploatare normală și curentă ale firmei, independent de politica financiară și fiscală.

El pune în evidență rezultatul degajat din exploatare, după luarea în considerare a tuturor cheltuielilor de producție și comercializare, precum și a riscurilor de exploatare. Spre deosebire de RBE, acest sold ține cont de politica de amortizare și de constituire a provizioanelor.

RE	$=$	RBE	$+$	Venituri din provizioane privind exploatarea. Alte venituri din exploatare	$-$	Cheltuieli cu amortizările și provizioanele pentru exploatare. Alte cheltuieli de exploatare
------	-----	-------	-----	--	-----	--

Rezultatul exploatării se poate determina și ca diferență între veniturile și cheltuielile exploatării.

RE	$=$	Venituri din exploatare	$-$	Cheltuieli pentru exploatare
------	-----	-------------------------	-----	------------------------------

Rezultatul exploatării (profit sau pierdere) exprimă mărimea absolută a rentabilității activității de exploatare, obținută prin deducerea tuturor cheltuielilor (plătibile și calculate) din veniturile exploatării (încasabile și calculate).

Rentabilitatea activelor de exploatare (R_{Ae}), determinată ca raport între rezultatul exploatării (RE) și activele de exploatare (Ae), exprimă eficiența utilizării activelor de exploatare și servește la realizarea unor comparații între diverse întreprinderi care promovează politici de amortizare diferite.

Cazul 2 – Pragul de rentabilitate curentă “supraviețuire”

Firma își asigură “supraviețuirea”, prin echilibrarea activității de exploatare cu politica sa financiară, fără a-și asuma vreun risc financiar. Trecerea într-o altă “stare” este condiționată de nivelul investițiilor realizate și de capacitatea de absorbție a pieței.

Cazul 3 – Pragul de rentabilitate “transformare”

Această situație este caracteristică acelor firme care renunță la activitatea de exploatare nerentabilă în favoarea activității financiare. O atare situație catalogată ca “transformare”, poate avea un caracter temporar sau definitiv, existând, totodată, posibilitatea ca activitatea nerentabilă să fie transferată unei alte firme din cadrul holdingului.

b) Rezultatul curent este pozitiv: $RC > 0$.

Correspunde cazurilor 4, 5, 6, considerate ca situații ideale, deoarece rezultatul exploatării și rezultatul activității financiare nu sunt niciodată negative.

Cazul 4 – Profit curent “bun manager al întreprinderii”

Situația este ideală, rezultatul exploatării nefiind afectat de cheltuielile financiare. Politica de independență financiară “bun

manager al firmei” permite ameliorarea rentabilității financiare, fără ca aceasta să fie afectată de riscul financiar.

Cazul 5 – Profitul curent “supermarche” sau “holding”

Această situație este specifică întreprinderilor ce desfășoară o activitate generatoare de lichidități (stocuri reduse sau cu rotație rapidă, credite – clienți limitate sau inexistente). Există preocuparea efectuării celor mai bune plasamente posibile, precum și a supraviețuirii permanente a gestiunii trezoreriei.

Cazul 6 – profit curent “monopol”

Caracterizează o firmă cu o poziție privilegiată pe piață, ca urmare a unei activități de exploatare foarte rentabile, care permit degajarea unui surplus de lichidități a cărui plasament constituie o sursă de rentabilitate suplimentară.

c) Rezultatul curent este negativ: $RC < 0$.

Această situație o întâlnim în cazul întreprinderilor nerentabile care se confruntă cu numeroase dificultăți, așa cum sunt prezentate în cazurile 7, 8, 9.

Cazul 7 – Deficit curent “redresare”

Această situație este specifică acelor firme care reușesc să-și acopere cheltuielile de exploatare pe seama veniturilor din exploatare, dar care înregistrează cheltuieli financiare foarte mari. Dacă motivul îndatorării îl reprezintă realizarea unor investiții care să determine obținerea în viitor a unui profit din exploatare și rambursarea împrumutului, situația se poate aprecia ca fiind viabilă. Există posibilitatea ca firma să se confrunte curând cu dificultăți grave, dacă piața este în regres.

Cazul 8 – Deficit curent “dilemă”

Caracterizează o firmă a cărei activitatea de exploatare este nerentabilă, dar care își acoperă cheltuielile financiare pe seama veniturilor financiare. În acest caz, firma se află într-o situație “limită” (dilemă), deoarece ea trebuie să decidă între a apela la împrumuturi pentru a-și asigura disponibilitățile necesare realizării de noi investiții și cedarea activității, atunci când hotărârea de a realiza noi investiții este tardivă.

Cazul 9 – Deficit curent “criză”

Această situație este caracteristică unei firme aflată în dificultate. Aceasta trebuie să-și îmbunătățească situația financiară prin forțe (fonduri) proprii și să procedeze la analizarea cauzelor deficitului de exploatare, stabilind, totodată, măsuri de remediere a acestuia.

2.4. Riscul economic

Riscul exprimă influența negativă a factorilor interni și externi asupra activității întreprinderii, cu efect în diminuarea eficienței acesteia. Într-o accepțiune mai largă riscul semnifică „variabilitatea rezultatului obținut sub presiunea mediului și reprezintă prejudiciul potențial la care sunt supuse patrimoniul, interesele și activitatea agentului economic”. Noțiunea de risc este strâns legată de aceea a rentabilității și flexibilității și reprezintă „incapacitatea întreprinderii de a se adapta mediului de piață concurențial”.

În general, riscul se referă la evenimentele viitoare din activitatea întreprinderii care pot provoca pierderi și poate fi înlăturat

când se depistează factorii generatori de asemenea evenimente. Reducerea riscului conduce la creșterea rentabilității activității și asigurarea echilibrului economico financiar al întreprinderii.

Riscul de exploatare, denumit și risc economic, are corespondent în toate firmele, caracterizându-se prin incapacitatea agentului de a se adapta la timp și cu cel mai mic consum de resurse financiare la modificarea mediului economic și social.

Urmările apariției riscului economic sunt concretizate în diminuarea rezultatului activității de exploatare, datorită creșterii costului de achiziție a mărfurilor și a tarifelor la prestările de servicii, achitării de salarii personalului în neconcordanță cu cifra de afaceri și alți indicatori economici, creșterea nejustificată a cheltuielilor fixe.

Rolul analizei financiare este pentru studierea rentabilității în ansamblu și evidențierea performanțelor exploatării înscrise în contul de rezultat, precum și pentru depistarea influențelor negative a factorilor asupra menținerii echilibrului economico financiar. Rentabilitatea exploatării este însoțită de riscul de exploatare și condiționează nivelul celorlalte rentabilități și riscurile aferente:

financiar, total, de faliment. În activitatea firmei „riscul economic este legat de structura costurilor de exploatare (fixe și variabile) și depinde în mod direct de ponderea mai mare sau mai mică a cheltuielilor fixe în totalul cheltuielilor”.

Pentru firmă, riscul are semnificație în momentul elaborării de previziuni privind viitorul activității și estimarea ratei rentabilității.

Rezultatul firmei se bazează pe trei factori principali care sunt: costul de producție, cantitățile vândute și prețul de vânzare, fiecare dintre acești factori fiind supuși restricțiilor generate de variațiile mediului economic. Evoluția fiecărui factor influențează, mai mult sau mai puțin, nivelul rezultatelor.

Conform naturii activității firmei și poziției sale în mediu, rezultatul acesteia este, mai mult sau mai puțin, sensibil la evenimente ca: accentuarea concurenței, creșterea prețului energiei, ridicarea salariilor, inovația tehnologică. Acest grad de sensibilitate determină caracteristica de risc a întreprinderii.

Conducerea gestiunii se bazează pe stăpânirea riscului, prin adaptarea permanentă a procesului tehnologic și a locului firmei pe piață.

Riscul nu depinde numai de determinanții costului, ci și de structura costului, care poate fi în funcție de volumul producției și al vânzărilor. Această constatare a generat analiza relației cost-volum de producție, numită și analiza punctului mort.

Activitatea unei firme este supusă riscului economic (sau operațional) întrucât aceasta nu poate să prevadă cu certitudine diferitele componente ale rezultatului său (cost, cantitate, preț) și ale ciclului de exploatare (cumpărări, prelucrări, vânzări).

Riscul economic evaluează posibilitatea înregistrării unui rezultat insuficient sau chiar a unor pierderi.

Această eventualitate este legată de importanța cheltuielilor fixe care diminuează flexibilitatea firmei, respectiv capacitatea acesteia de a se adapta la variația cifrei de afaceri.

Gradul de flexibilitate este dependent de potențialul tehnic al firmei, de potențialul uman și de structura ei organizatorică.

Variabilitatea va fi cu atât mai bine stăpânită de agentul economic cu cât acesta manifestă un grad mai mare de flexibilitate.

Deci, riscul activității economice nu este altceva decât incapacitatea firmei de a se adapta în timp și cu cele mai mici costuri, la eforturi, variației mediului economic.

Mai exact, el exprimă volatilitatea rezultatului economic la condițiile de exploatare.

Estimarea riscului în practica afacerilor este realizată prin utilizarea ca instrument de analiză pragul de rentabilitate.

Pragul de rentabilitate exprimă „nivelul cifrei de afaceri care permite acoperirea totalității cheltuielilor degajând un rezultat nul”

În esență, calcularea pragului de rentabilitate conduce la determinarea volumului minim al producției sau desfacilor, de la care o întreprindere începe să realizeze profit.

Se poate identifica și volumul maxim recomandat al desfacilor, până la care firma trebuie să extindă producția pentru a maximiza profitul, în raport cu capacitatea de producție instalată sau cu investiția efectuată.

Riscul total, denumit și riscul economico financiar cumulează riscul economic cu riscul financiar exprimând astfel riscul la care este supusă activitatea firmei în menținerea echilibrului economico financiar.

2.5. Riscul de faliment

Apariția riscului de faliment este determinată de imposibilitatea firmei în achitarea plăților către furnizori și creditori și a obligațiilor fiscale către bugetul consolidat al statului.

Starea de faliment a întreprinderii este rezultatul managementului defectuos, fiind legată de strategia financiară a întreprinderii și de costul capitalului (propriu sau împrumutat). Utilizarea inefficientă a capitalului conduce la apariția riscului de capital, care se manifestă “prin cele două componente: riscul de exploatare și riscul financiar, ambele dependente de fluctuația rentabilității la variațiile volumului de activitate”.

Riscul de exploatare este generat de utilizarea inefficientă a activelor imobilizate, de creșterea nejustificată într-un ritm superior a

cheltuielilor fixe comparativ cu cifra de afaceri și este apreciat pe baza coeficientului levierului de exploatare, care măsoară sensibilitatea rezultatului exploatării la variația vânzărilor și a volumului de prestări de servicii.

Riscul financiar este apreciat prin coeficientul levierului financiar și exprimă sensibilitatea rezultatului curent la variația rezultatului din exploatare, fiind generat de prezența cheltuielilor ce remunerează datoriile întreprinderii.

Cumularea riscului economic cu riscul financiar prin intermediul levierului total conduce la evaluarea riscului global-economic și financiar, care depinde de ponderea cheltuielilor privind amortizarea și dobânzile în totalul cheltuielilor întreprinderii.

Determinarea echilibrului financiar și evaluarea completă a stabilității firmei permite anticiparea degradării situației financiare până la apariția riscului de faliment, prin intermediul indicatorilor ce exprimă calitatea activității economico-financiare:

1. Solvabilitatea patrimonială evidențiază nivelul acoperirii obligațiilor de plată pe termen lung prin capitalurile proprii. Pentru

menținerea echilibrului financiar și prevenirea riscului de faliment, valoarea acestui indicator trebuie să fie mai mare de 0,3.

2. Lichiditatea exprimă capacitatea întreprinderii de achitare la termen a obligațiilor pe termen scurt din resursele bănești disponibile. Pentru menținerea echilibrului financiar și înlăturarea riscului de faliment, valoarea acestui indicator trebuie să fie supraunitară, fapt determinat și de existența unui fond de rulment pozitiv.

3. Trezoreria reprezintă partea care rămâne din resursele stabile după ce au fost finanțate imobilizările și necesarul de fond de rulment. Asigurarea echilibrului financiar și prevenirea riscului de faliment este determinată de valoarea soldului trezoreriei. Un sold pozitiv al trezoreriei exprimă aptitudinea firmei de finanțare a activității din resurse proprii, iar un sold negativ determină apelarea la resurse străine.

4. Rata rentabilității financiare reflectă “capacitatea întreprinderii de a obține profit net prin utilizarea capitalurilor proprii

și este favorizată de recurgerea la împrumuturi în cazul unui efect de levier financiar pozitiv”.

Realizarea de profit permite firmei remunerarea capitalurilor investite și creșterea surselor proprii pentru finanțarea activității economice.

Analiza comparativă în timp a indicatorilor prezențați permite constatarea degradării progresive a situației financiare și apariția riscului de insolvabilitate, manifestat prin încetarea achitării obligațiilor față de terți.

Pentru depistarea apariției riscului de faliment, analiza financiară utilizează două tipuri de metode: contabile și bancare.

Metodele contabile sunt utilizate pentru efectuarea analizelor comparative în timp, în vederea stabilirii evoluției viitoare a activității firmei.

Prioritar pentru analiza prevenirii riscului de faliment este urmărirea solvabilității și realizarea echilibrului financiar pe baza fondului de rulment patrimonial, a marjei de securitate financiară, a ratelor de solvabilitate – lichiditate la nivelul firmei.

Metodele bancare utilizate în analiza riscului de faliment permit anticiparea situației financiare a firmei pentru perioada viitoare, bazându-se pe tehnicile statistice ale analizei economico-financiare. Esența metodelor bancare constă în stabilirea unor funcții scor, a cărei valoare clasifică firmele în vulnerabile și sănătoase.

Calculul funcției scor constă în stabilirea unui model de analiză alcătuit dintr-o baterie de rate prin care se apreciază vulnerabilitatea sau insolvabilitatea pe termen lung a firmei, cum ar fi: Modelul Altman, Modelul Conan-Holder, Modelul Holder Jock și Porter, Modelul Bardos, Modelul Băncii Franței, Modelul Băncii Comerciale Române ș.a.

1. Modelul Altman este reprezentat printr-o funcție scor care conține o sumă de 5 rate financiare:

$$Z = 1,2 R_1 + 1,4 R_2 + 3,3 R_3 + 0,6 R_4 + 0,999 R_5, \text{ unde:}$$

$$R_1 = \frac{\text{Activ circulant}}{\text{Activ total}}$$

$$R_2 = \frac{\text{Profit reinvestit}}{\text{Activ total}} = \frac{\text{Autofinanțare}}{\text{Activ total}}$$

$$R3 = \frac{\text{Profit brut}}{\text{Activ total}}$$

$$R4 = \frac{\text{Valoarea de piata a capitalului propriu}}{\text{Datorii totale}}$$

$$R5 = \frac{\text{Cifra de afaceri}}{\text{Activ total}}$$

Calcularea funcției scor conduce la obținerea următoarelor valori, din care se desprind concluziile:

- $Z < 1,81$ – firma prezintă o situație financiară care se apropie de starea de faliment, fiind insolvabilă;
- Z are valoarea cuprinsă în intervalul $(1,81 - 2,675)$, întreprinderea se află într-o situație dificilă, care implică ample analize și măsuri pentru înlăturarea falimentului;
- $Z > 2,675$ / firma este solvabilă și nu prezintă dificultăți financiare.

Studiu de caz

În cele ce urmează, ne propunem o succintă analiză economică la două firme specializate, respectiv SC Alfa SA și SC Beta SA.

3.1. Studiu de caz : Analiza performanțelor pe baza Bilanțului Contabil și a Contului de Profit și Pierdere la SC Alfa SA

Analiza elementelor de activ la SC Alfa SA se bazează pe folosirea datelor extrase din bilanțurile contabile și pe calculul ratelor de structură ale bilanțului și anume (tab.3.1).

În perioada analizată, activul patrimonial a înregistrat o creștere puternică, de aproape 200% în anul 2007 față de 2006, acest lucru datorându-se implicării societății în achiziționarea de imobilizări corporale , valoarea acestora crescând cu peste 200% , în găsirea clienților solvabili (disponibilitățile bănești sporind în anul 2006 față de anul 2005 cu peste 300%) .

Tabelul 3.1.

**Analiza dinamicii activului patrimonial la SC Alfa SA în
perioada 2005 – 2007**

mii lei

Specificație	2005	2006	2007
Imobilizări necorporale	750,8	977,1	1586,5
	100%	130,14	211,31
Imobilizări corporale	165333,9	309461,5	521020,7
	100%	187,17	315,13
Imobilizări financiare	25,4	25,4	-
	100%	-	-
Active imobilizate	166110,1	310464,0	522607,2
	100%	186,90	314,62
Stocuri	2819,8	5686,1	13672,2
	100%	201,65	484,86
Credite totale	76915,6	134694,9	159318,4
	100%	175,12	207,13
Disponibilități bănești	15751,3	67224,9	32429,3
	100%	426,80	205,88
Active circulante	95486,7	207605,9	205419,9
	100%	217,42	215,13
Conturi de regularizare și asimilate – activ	81,2	7593,2	47187,1
	100%	9351,23	58112,20%
TOTAL ACTIV	261678	525663,1	775214,2
	100%	200,88	296,25

În ceea ce privește structura activului patrimonial, analiza efectuată a evidențiat ponderea activelor imobilizate în totalul activului de 63,5 % în 2005, 59,1 % în 2006, și de 67,4 % în 2007.

O astfel de proporție a activelor fixe în structura patrimonială poate fi apreciată ca necorespunzătoare dacă se are în vedere ponderea mică ce revine activelor circulante.

Creanțele dețin o pondere scăzută datorită preocupărilor întreprinderii în realizarea de lichidități în vederea realizării procesului economic.

Ponderea disponibilităților bănești a evoluat în funcție de dinamoca ponderii stocurilor și a creanțelor, cunoscând creșteri la nivelul anului 2006.

Ponderea mare a imobilizărilor corporale a făcut ca întreprinderea să opereze mai greu o conversie a activelor în disponibilități (s-a ținut cont de reevaluarea efectuată în perioada respectivă).

♦ Analiza elementelor de pasiv

În ceea ce privește analiza elementelor de pasiv se poate observa conform *tabelului 3.2* creșterea capitalul propriu în 2006 față de 2005 cu 66%, iar în 2007 cu aproape 150% față de 2005.

Datoriile totale au avut un trend ascendent, acestea crescând cu 319,4 % în 2007 față de 2005, pe seama valorilor mari înregistrate la utilități și alți furnizori.

La nivelul anului 2007 profitul obținut a fost de peste 300% mai mare față de profitul înregistrat de unitate în 2005, și a fost repartizat în totalitate

În ceea ce privește structura pasivului se poate observa că datoriile totale dețin o pondere de peste 40 % în anul 2007, iar capitalul propriu aproape 60%.

Ponderea principală în capitalul propriu este deținută de alte fonduri (aproximativ 68 %) iar capitalul social reprezintă 31 %.

Tabelul 3.2.

**Analiza dinamicii pasivului patrimonial
în perioada 2005 2007**

Specificare	2005 mii lei	2006 mii lei	2007 Mii lei
Capital social	140419,60	143242,20	143242,2
	100%	102,01	102,01
Rezerve	1100,00	1100,00	1100,00
	100%		
Alte fonduri	41072,6	162587,5	313823,5
	100%	395,85	764,07
Profit	18022,2	46802,00	74671,2
	100%	259,70	414,33
Repartizarea profitului	18022,2	46802,00	74671,2
	100%	259,70	414,33
Subvenții pentru investiții	3608,7	3563,9	3454,2
	100%	98,76	95,72
Capital propriu	186200,9	310493,6	461619,9
	100%	166,75	247,92
Credite pe termen mediu și lung	555,6	67777,6	155666,9
	100%	12198,99	28017,80
Furnizori și asimilate	54208,3	108420,6	102620,8
	100%	200,00	189,31
Alte obligații de exploatare	19406,5	36936,5	52754,9
	100%	190,33	271,84
Datorii totale	74170,4	213134,7	311042,7
	100%	287,36	419,37
Conturi de regularizare și asimilate – pasiv	1306,8	2034,9	2551,8
	100%	155,72	195,27
TOTAL PASIV	261678,1	525663,2	775214,4
	100%	200,88	296,25

La nivelul anului 2007 profitul obținut a fost de peste 300% mai mare față de profitul înregistrat de unitate în 2005, și a fost repartizat în totalitate

În ceea ce privește structura pasivului se poate observa că datoriile totale dețin o pondere de peste 40 % în anul 2007, iar capitalul propriu aproape 60%. Ponderea principală în capitalul propriu este deținută de alte fonduri (aproximativ 68 %) iar capitalul social reprezintă 31 %.

Rezultatul analizei pe verticală ale bilanțurilor contabile, concretizat în ratele de structură pot pune în evidență caracteristicile financiare ale firmei luate în studiu, cum ar fi: capacitatea activelor de a se transforma în lichidități, autonomia și interdependența financiară, calitatea echilibrului pe termen scurt (*tab. 3.3.*).

Firma analizată aparține sferei productive, respectiv unui sector care necesită o dotare tehnică semnificativă, fapt reflectat în ponderea mare a activelor imobilizate în total activ, în toți cei trei ani luați în calcul.

Rata imobilizărilor corporale este foarte apropiată de cea a activelor imobilizate, ceea ce demonstrează preponderența acestui element în totalul imobilizărilor

Valoarea extrem de redusă a ratelor imobilizărilor financiare și necorporale semnifică o activitate de investiții financiare deosebit de restrânsă și de asemenea o pondere mică a activelor intangibile în total activ.

Activele circulante dețin o pondere de 36,5% în anul 2005, pondere ce crește în 2006 până la 39,5 %. Această majorare a ratei activelor circulante s-a realizat preponderent pe seama sporirii volumului de activități, acordarea unor termene de plată mai drastice pentru clienți.

Din punct de vedere al ratelor de structură ale pasivului, firma analizată prezintă o stabilitate financiară ridicată.

De asemenea, firma dispune de autonomie financiară, ponderea capitalului propriu în capitalul permanent fiind de peste 70% în 2005, în anul următor scăzând la 59%, apropiindu-se de limita admisă de 50%, din capitalul permanent.

Tabelul 3.3.

**Ratele de structură ale activului și pasivului patrimonial
în perioada 2005 2007 (%)**

Specificare	2005	2006	2007
Rata activelor imobilizate	63,5	59,1	67,4
Rata imobilizărilor necorporale	0,3	0,2	0,2
Rata imobilizărilor corporale	63,2	58,9	67,2
Rata imobilizărilor financiare	0,01	-	-
Rata activelor circulante	36,5	39,5	26,5
Rata stocurilor	1,08	1,1	1,8
Rata creanțelor	29,4	25,6	20,6
Rata disponibilităților bănești	6,02	12,8	4,2
Rata stabilității financiare	71,4	72,0	79,6
Rata autonomiei financiare	71,2	59,1	59,6
Rata datoriilor totale	28,3	40,6	40,1

Rata datoriilor totale a crescut simțitor, pe seama obligațiilor pe termen scurt.

În concluzie putem aprecia faptul că firma dispune de stabilitate și autonomie financiară.

♦ **Analiza fondului de rulment al necesarului de fond de rulment și a cash-floului**

În vederea analizării măsurii în care unitatea este capabilă de a asigura fond de rulment necesar desfășurării activității este necesară calcularea fondului de rulment și al necesarului de fond de rulment (tab. 3.4.).

În perioada analizată, fondul de rulment înregistrează valori pozitive, constatându-se un excedent de lichidități potențiale pe termen scurt, față de exigibilitățile potențiale pe termen scurt (datorii pe termen scurt). Această situație poate fi percepută ca o rezultată a unei ajustări favorabile în termeni de solvabilitate, deoarece întreprinderea este în măsură să facă față scadențelor de plată și să dispună în același timp de un stoc de lichidități la care să poată apela în situații nefavorabile privind realizarea activelor sale circulante.

Tabelul 3.4

**Analiza fondului de rulment și al necesarului de
fond de rulment în perioada 2005 –2007**

Nr. crt.	Indicatori	2005 mii lei	2006 mii lei	2007 Mii lei
1	Capital permanent	186756,5	378271,2	617286,8
		100%	202,55 %	330,53%
2	Active fixe	166110,1	310464,0	522607,2
		100%	186,90%	314,62%
3	Active circulante	95567,9	215199,1	252607
		100%	225,18%	264,32
4	Disponibilități bănești	15751,3	67224,9	32429,3
		100%	426,80%	205,88
5	Active circulante (-disponibilități)	79816,6	147974,2	220177,7
		100%	185,40%	275,86%
6	Datorii curente	73614,8	145357,1	155375,7
		100%	197,46%	211,10%
7	Fond de rulment (1 – 2)	20646,4	67807,2	94679,6
		100 %	328,42 %	458,60%
8	Necesar de fond de rulment(6- 7)	6201,8	2617,1	64802,00
		100%	42,20%	1044,90%
9	Trezorerie netă	14444,4	655189,7	29877,5
		100 %	4535,94%	206,85%

Îndatorarea pe termen scurt, deși oscilantă, are tendința de a se diminua.

Capitalurile permanente sunt în măsură de a acoperi o parte însemnată din activele circulante 21,6 % în 2005, 26,9 % în 2006 și 37,5 % în 2007, după finanțarea integrală a imobilizărilor nete.

Activele circulante transformabile în lichidități într-o perioadă scurtă de timp permit rambursarea datoriilor pe termen scurt, iar pe de altă parte degajarea de lichidități excedentare.

Și din acest punct de vedere situația poate fi considerată ca fiind favorabilă pentru firmă și sub aspectul solvabilității.

Necesarul de fond de rulment, în cadrul firmei analizate înregistrează valori pozitive, ceea ce semnifică existența unui surplus de nevoi temporare în raport cu resursele temporare posibile de mobilizat.

Potrivit calculelor efectuate în tabelul 3.4., rezultă o trezorerie netă pozitivă, ceea ce denotă un excedent de finanțare, respectiv o îmbogățire a trezoreriei. Ea este rezultatul echilibrului financiar, constituind dovada desfășurării unei activități eficiente prin existența

disponibilităților bănești în conturile bancare și în casă. În termeni financiari, putem vorbi de o autonomie financiară pe termen scurt.

Activitatea firmei poate fi apreciată ca favorabilă, lichiditățile existente constituind una din premisele potențialului acestora de a desfășura o activitate rentabilă care să facă posibilă rambursarea datoriilor financiare și plasarea eficientă a disponibilităților bănești în scopul consolidării poziției pe piață.

În ceea ce privește indicatorii lichidității în cazul societății analizate, aceștia au avut următoarele valori (tab. 3.5.).

Tabelul 3.5.

Indicatorii de lichiditate

Nr. crt.	Indicatori	2005 mii lei	2006 mii lei	2007 mii lei
1	Total active curente	95486,7	207605,9	205420,00
2	Total pasive curente	73614,7	145357,1	155375,7
3	Rata de lichiditate generală	1,29 %	1,43%	1,32 %
4	Rata de lichiditate redusă	1,26%	1,39%	1,23%
5	Rata de lichiditate imediată	0,21%	0,46%	0,21%

În perioada luată în calcul, pasivele curente au fost acoperite de ansamblul activelor circulante transformate în lichidități în proporție de 1,30 % în exercițiul financiar de referință, ajungându-se în final la un grad de acoperire de peste 1,30 %.

Acest fapt s-a datorat ipotezei că stocurile au putut fi transformate imediat în lichidități.

Creșterea ratei de lichiditate redusă la nivelul anului 2006 față de 2005, se datorează faptului că pentru creanțele „clienți”, termenul de recuperare este inferior termenului de plată acordat societății de către furnizori.

Atât creanțele cât și disponibilitățile au o pondere bună în structura activelor circulante, comparativ cu ponderea stocurilor, care de regulă nu pot fi ușor transformate în lichidități.

Așadar, aceste două elemente însumate și raportate la un nivel crescut al pasivelor curente generează rate ale lichidității crescute.

Rata lichidității imediate a înregistrat valori puțin semnificative, acest fapt demonstrând că disponibilitățile conservate în cadrul societății nu au fost dimensionate corespunzător necesităților de rambursare și regularizare a plăților.

Analiza indicatorilor solvabilității

Din analiza indicatorilor se desprind următoarele concluzii:

1. Activul net contabil a înregistrat valori pozitive ($ANC > 0$), ceea ce demonstrează că firma este solvabilă.

2. Rata solvabilității generale s-a diminuat pe parcursul perioadei analizate, firma fiind solvabilă.

3. Capacitatea de îndatorare a înregistrat valori normale ($CD \geq 0,5$), permițând ca firma să apeleze la împrumuturi.

Tabelul 3.6.

Analiza ratelor de solvabilitate

Nr. crt.	Indicatori	2005	2006	2007
1	Activul net contabil	187507,6	312528,4	464171,5
2	Rata solvabilității generale	3,53	2,47	2,49
3	Rata îndatorării totale	0,39	0,69	0,68
4	Rata îndatorării pe termen lung	0,003	0,22	0,34
5	Capacitatea de îndatorare	0,99	0,82	0,75

Analiza ratelor de rentabilitate este redată în tab. 3.7.

Tabelul 3.7.

Calculul și analiza ratelor de rentabilitate

Nr. crt.	Specificație	2005	2006	2007
1	Venituri din exploatare	236082,2	387418,8	574262,3
2	Cheltuieli de exploatare	203641,3	327416,4	481217,5
3	Rezultatul din exploatare	32440,9	60002,4	93044,7
4	Rezultatul curent	32189,5	78045,6	98164,9
5	Rezultatul net	180222,2	46802,0	74671,2
6	Capital propriu	186200,9	310493,6	461619,6
7	Activ total	26167,8	525663,1	775214,2
8	Rentabilitatea economică	1,24	1,14	1,2
9	Rentabilitatea financiară	0,97	0,15	0,16

Din analiză au rezultat următoarele:

- rata rentabilității economice a înregistrat valori pozitive, oscilând între 11 – 12 %;
- rata rentabilității veniturilor înregistrează o creștere continuă, demonstrând eficiența valorificării produselor oferite de firmă;
- rata rentabilității resurselor consumate se situează la un nivel scăzut;
- rata rentabilității financiare prezintă un trend ascendent, determinată de sporirea rezultatului net.

Putem concluziona că în perioada analizată 2005 – 2007, nivelul ratelor de rentabilitate calculate S.C. Alfa S.A. este nesatisfăcător.

Analiza performanțelor pe baza Contului de Profit și Pierdere la S.C. Alfa S.A. este realizată prin măsurarea performanțelor unor indicatori, precum cifra de afaceri, producția exercițiului, marja comercială și valoarea adăugată.

Cifra de afaceri reflectă realizările firmei ca urmare a producției vândute. Pentru analiza economică, cifra de afaceri este un indicator fundamental al aprecierii activității financiare, care, în corelație cu alți indicatori contribuie la determinarea performanțelor acestora.

Valoarea adăugată este un indicator care evidențiază dimensiunea reală a firmei prin acumularea de resurse bănești de la o perioadă la alta a gestionării patrimoniului.

Profitul este un indicator sintetic care caracterizează din punct de vedere calitativ întreaga activitate a întreprinderii. Profitul constituie sursa de formare a rezervelor, asigurării creșterii resurselor de finanțare a ciclului de exploatare al întreprinderii.

Indicatorii performanțelor și rezultatelor cuprinși în tabloul de bord sunt prezentați în tabelul următor (3.8.).

Tabelul 3.8..

Analiza indicatorilor performanțelor cuprinși în tabloul de bord

Indicatori	2005	2006	2007
Venituri din vânzarea mărfurilor	141,4	115,9	552,0
Marja comercială (V-Ch)	64,1	60,7	348,4
Rata marjei	45 %	52,37	63,12
Cifra de afaceri	221725,0	328328,8	488913,0
Venituri din exploatare	236082,2	387418,8	574262,2
Cheltuieli de exploatare	203641,3	327416,4	481217,5
Rezultatul din exploatare	32440,9	60002,4	93044,7
Rata rentabilității resurselor consumate	15,93 %	18,33 %	19,34 %
Valoarea adăugată	68974,9	72625,3	109208,8
Venituri financiare	591,7	19189,00	9015,00
Cheltuieli financiare	843,1	1145,8	3894,8
Rezultatul financiar	-251,4	18043,2	5120,2
Rezultatul curent	37345,5	78045,6	98165,4
Rezultatul brut	37121,6	77058,5	98864,4
Rezultatul net	18022,2	46802,0	74671,2

Din analiza indicatorilor evidențiați în tabloul de bord s-au desprins următoarele concluzii:

- veniturile din vânzarea mărfurilor au înregistrat o diminuare la nivelul anului 2006 cu 18,03 % față de 2005, ca urmare a reducerii suprafețelor comerciale utilizate pentru desfacerea produselor;
- marja comercială are o evoluție asemănătoare cu veniturile din vânzarea mărfurilor, înregistrând o creștere spectaculoasă la nivelul anului 2007, datorită creșterii numărului de magazine de desfacere;
- cifra de afaceri a înregistrat creșteri substanțiale în perioada analizată, de 110,5 % în 2007 față de 2005, datorită activității rentabile;
- valoarea adăugată a fost realizată pe seama creșterii cheltuielilor;
- rezultatul din exploatare și rezultatul exercițiului este concretizat în profit.

Analizat soldurile intermediare de gestiune este prezentată în tabelul 3.9.

Tabelul 3.9.

Analiza soldurilor intermediare de gestiune (mii lei)

Nr. crt.	Specificație	2005	2006	2007
1	Vânzări de mărfuri	141,4		551,9
2	Producția exercițiului	221593,5	115,9	488365,4
3	Cheltuieli privind mărfurile	77,3	328228,3	203,6
4	Cheltuieli cu materiale și servicii	152682,7	55,2	379504,9
5	Valoarea adăugată	68974,9	255663,7	109208,8
6	Impozite și taxe	721,7	72625,3	4852,9
7	Subvenții pentru exploatare	14295,2	2598,1	63388,8
8	Cheltuieli cu personalul	38341,3	50273,8	67008,8
9	Excedent brut de exploatare	44207,1	50788,7	100735,9
10	Venituri din provizioane	-	69512,3	-
11	Alte venituri din exploatare	5208,1	-	21956,0
12	Alte cheltuieli din exploatare	21,4	338,9	16,7
13	Cheltuieli privind amortizarea și provizioanele	11796,9	17971,8	29630,5
14	Profit din exploatare	37596,9	60002,4	93044,7
15	Venituri financiare	591,7	19188,9	9014,9
16	Cheltuieli financiare	843,1	1145,7	3894,7
17	Profit curent	37345,5	78045,6	98164,9
18	Rezultatul exceptional	-223,9	-987,1	699,4
19	Profit net	18022,2	46802,0	74671,2

Din datele prezentate în tabel rezultă următoarele:

- valoarea adăugată a crescut în 2006 față de 2005 cu 5,3 % și cu 450,2 % în 2007 față de 2006;
- excedentul brut de exploatare,(reprezentând sursele la dispoziția firmei, obținute din exploatare, pentru menținerea și dezvoltarea activității și recuperarea capitalurilor angajate) a crescut față de 2005 cu 57,2 % în 2006 și cu 127,90 % în 2007

Pe baza EBE-ului au fost determinați următorii indicatori:

- rata repartizării primare: $\text{EBE}/\text{valoarea adăugată} \times 100$;
- rata rentabilității capitalului investit: $\text{EBE}/\text{capital propriu} \times 100$
- rata dobânzii = $\text{cheltuieli financiare}/\text{EBE} \times 100$.

Valorile obținute se regăsesc în tabelul următor (*tab. 3.10.*).

Tabelul 3.10.

**Rata repartizării primare, rata rentabilității capitalului investit
și rata dobânzii(%)**

Explicație	2005	2006	2007
Rata repartizării primare	64,09	95,71	9224,16
Rata rentabilității capitalului investit	23,74	22,39	21,82
Rata dobânzii	1,91	1,65	3,87

♦ **Analiza rezultatului curent**

Valențele teoretico-practice ale matricei lui Peste-Roire își pot dovedi utilitatea în analiza rezultatului curent (*tabelul 3.11.*)

Tabelul 3.11.

**Determinarea rezultatului activității curente și a ratelor
acestuia în perioada 2005 – 2007**

Nr.crt.	Indicatori	2005	2006	2007
1	Rezultatul exploatării	32440,9	60002,4	93044,7
2	Venituri financiare	591,7	19188,9	9014,9
4	Cheltuieli financiare	843,1	1145,7	3894,7
3	Rezultatul activității financiare	-251,4	18043,2	5120,2
5	Rezultatul activității curente	32189,5	78045,6	98164,9

Nr.crt.	Indicatori	2005	2006	2007
6	Ponderea cheltuielilor financiare în rezultatul exploatării (3/1) - %	-0,03	0,02	0,04
	Rezultatul activității curente (3/5) - %	-0,03	0,02	0,04
7	Activele imobilizate, din care:	166110,1	310464,0	522607,2
	Imobilizări corporale	165333,9	309461,5	521020,7
8	Rata rezultatului curent la 1000 lei active imobilizate (5/7)	0,20	0,25	0,20
9	Rata rezultatului curent la 1000 lei imobilizări corporale	0,20	0,25	0,20

În perioada analizată, activitatea de exploatare desfășurată de societate poate fi caracterizată ca fiind bună, în timp ce activitatea financiară s-a soldat cu pierderi în anul 2005 datorită depășirii veniturilor financiare de către cheltuielile financiare iar ponderea cheltuielilor financiare în rezultatul activității curente este ridicată.

Conform matricei elaborate de Peste Roire, firma se află în **cazul 1**, caz care corespunde unei activități rentabile ale unei firme, ceea ce-i permite redresarea rapidă a situației financiare și reducerea

cheltuielilor financiare, concomitent cu îmbunătățirea rezultatului curent.

Analiza pragului de rentabilitate din exploatare la societatea luata in studiu S.C. Alfa S.A. este prezentată în *tab. 3.12.*

Tabelul 3.12.

Analiza pragului de rentabilitate din exploatare

Nr.	Specificație	UM	2005	2006	2007
1	Venituri din exploatare	mii lei	236082,2	387418,8	574262,2
2	Cheltuieli de exploatare	mii lei	203641,3	327416,4	481217,5
3	Profit din exploatare	mii lei	32440,9	60002,4	93044,7
4	Costuri variabile totale	mii lei	81456,5	130966,6	192487,0
5	Costuri fixe totale	mii lei	122184,8	196449,8	288730,5
6	Marja costurilor variabile	mii lei	154625,7	256452,2	381775,2
7	Rata marjei costurilor variabile	mii lei	0,6555	0,662	0,665
8	Pragul de rentabilitate din exploatare	mii lei	186541,6	296752,0	434181,2
9	Indicatorul de poziție: - absolut	mii lei	49540,6	90666,8	140081,0
10	- relativ	%	26,56	20,56	32,26
11	Momentul realizării pragului de rentabilitate	zile	284,46	275,75	272,18
12	Coeficientul de elasticitate	-	4,77	4,27	4,10

Tabelul 3.13.

Starea %	Indicatorul de poziție		Momentul realizării pragului de rentabilitate		Coeficientul de elasticitate	
	Min	max	Min	max	Min	Max
Risc mare de exploatare		20		304		2
Risc mediu de exploatare	20	100	304	183	2	6
Risc mic de exploatare	100		183		6	

Indicatorul de poziție se găsește în anul 2007 în zona: "Risc mediu de exploatare" în apropierea limitei inferioare, aproape de zona: "Risc mare de exploatare". (tab.3.13)

Pragul de rentabilitate de exploatare sau punctul mort operațional este punctul; în care veniturile acoperă cheltuielile din exploatare. După acest prag activitatea de exploatare devine rentabilă.

Pragul de rentabilitate de exploatare la nivelul firmei cunoaște o evoluție constantă reflectând menținerea capacității de adaptare a rezultatului exploatării la condițiile specifice în care firma

își desfășoară activitatea. Nivelul anului 2007 se încadrează în zona: "Risc mediu de exploatare".

Coeficientul de elasticitate înregistrează o scădere rămânând în zona: "Risc mediu de exploatare", mai aproape de limita superioară decât de cea inferioară.

Tabelul 3.14.

Calculul funcției scor Z – modelul Altman

Denumirea ratelor	Exercițiul financiar		
	2005	2006	2007
1. $R1 = \text{Activ circulant} / \text{Activ total}$	0,36	0,39	0,27
2. $R2 = \text{Profit reinvestit (AF)} / \text{Activ total}$	0,07	0,09	0,10
3. $R3 = \text{Profit brut} / \text{Activ total}$	0,14	0,15	0,13
4. $R4 = \text{Capitaluri proprii} / \text{Datorii totale}$	2,51	1,46	2,97
5. $R5 = \text{Cifra de afaceri} / \text{Activ total}$	0,85	0,62	0,63
6. Funcția – scor Z	3,35	2,56	3,30

Din analiză a rezultat că firma se află într-o situație financiară bună, este solvabilă și poate apela la credite bancare.

Funcția scor a înregistrat valori superioare limitei minime ($Z > 2,675$), în 2005 și 2007, ceea ce conduce la concluzia că riscul de faliment este înlăturat, iar echilibrul financiar menținut.

3.2. Studiul de caz: Analiza performanței pe baza cheltuielilor, a rentabilității și a valorii adăugate la S.C. Beta S.A.

Unul dintre instrumentele importante folosite pentru analizarea performanțelor unei firme este analiza cheltuielilor. Acest tip de analiză ajută la înțelegerea mecanismului de formare a rezultatelor firmei în funcție de volumul, structura și tendințele diferitelor categorii de consumatori.

Având în vedere concurența acerbă, S.C. Beta S.A. trebuie să aibă în vedere, pe lângă ridicarea nivelului calitativ al produselor, reducerea cheltuielilor, astfel încât și prețul produselor să fie unul dintre criteriile alegerii acestora de către clientelă.

Desfășurarea oricărei activități reclamă un consum de resurse, indiferent de natura acestora (materiale, umane și financiare), pe temeiul cărora se clădește producția valorilor materiale.

În contabilitatea financiară, cheltuielile întreprinderii sunt structurate după natura lor, pe categorii de cheltuieli, după cum urmează:

- **cheltuieli de exploatare**, reprezentând consumurile efectuate în scopul realizării obiectului de activitate:
 - materii prime și materiale consumabile;
 - energie electrică și apă;
 - lucrări și servicii executate de terți (reparații, întreținere, chirii etc.);
 - impozite, taxe, vărsăminte asimilate;
 - salarii și cheltuieli asimilate acestora;
 - amortizări și provizioane.
- **cheltuieli financiare**, care cuprind:
 - pierderi din creanțe imobilizate legate de participații; - pierderea netă din vânzarea titlurilor de plasament;
 - diferențe nefavorabile de curs valutar;
 - dobânzi plătite aferente creditelor contractate.
- **cheltuieli excepționale**, reprezentând acele cheltuieli care nu sunt legate de activitatea normală, curentă a unității patrimoniale. Ele cuprind:

- cheltuieli legate de operații de gestiune (despăgubiri, amenzi, pierderi din calamități, pierderi din debitori diverși etc.);
- cheltuieli legate de operații de capital (valoarea contabilă a imobilizărilor cedate și alte cheltuieli excepționale).

Concentrarea atenției în direcția unei analize sistematice a volumului, structurii și tendințelor pe care le înregistrează diferitele categorii de cheltuieli, oferă posibilitatea identificării măsurilor care trebuie întreprinse în direcția reducerii costurilor.

De asemenea, trebuie avut în vedere corelația care există între venituri și cheltuieli, prin aceea că realizarea unui venit presupune efectuarea unei cheltuieli sau invers. Excepții de la această regulă se întâlnesc în cazul cheltuielilor financiare care nu generează venituri, după cum realizarea de venituri nu implică neapărat o cheltuială. O situație similară se întâlnește și în ceea ce privește cheltuielile și veniturile excepționale.

Veniturile firmei reprezintă sumele sau valorile încasate sau de încasat în cursul exercițiului. Potrivit reglementărilor contabile, în mod similar cheltuielilor, veniturile firmei sunt structurate pe categorii de venituri, după natura lor, astfel:

~ venituri din exploatare, care cuprind:

- venituri din vânzarea produselor, mărfurilor, lucrărilor executate și din serviciile prestate;
- venituri din producția stocată și imobilizată;
- alte venituri legate de exploatare.
- *venituri financiare* în care se includ:
 - venituri din participații;
 - venituri din alte imobilizări financiare;
 - venituri din creanțe imobilizate;
 - venituri din titluri de plasament;
 - venituri din diferențe de curs valutar;
 - venituri din dobânzi etc.
- *venituri excepționale*, reprezentând acele venituri care nu sunt legate de activitatea normală, curentă a unității

patrimoniale și se referă fie la operații de exploatare, fie la operații de capital, cum sunt:

- despăgubiri și penalități încasate;
- venituri din cedarea activelor;
- cote-părți de subvenții pentru investiții virate la rezultatul exercițiului;
- alte venituri excepționale (donații, salarii neridicate prescrise și alte venituri).

Analiza cheltuielilor aferente veniturilor totale ale întreprinderii are rolul de a evidenția evoluția acestora în dinamică și pe structură, precum și factorii care influențează asupra nivelului lor, în scopul identificării rezervelor de reducere a acestora, a căror mobilizare constituie premisa creșterii eficienței și performanțelor economico-financiare.

Pentru a vedea cum se prezintă firma la acest capitol, s-a realizat o analiză a celor trei tipuri de cheltuieli (exploatare, financiare și excepționale) în perioada 2005 – 2007 pe baza datelor

preluate din contul de profit și pierderi, date centralizate în următoarele tabele (3.15; 3.16).

Tabelul 3.15.

Evoluția veniturilor în perioada 2005 – 2007 - %

Nr. crt.	Indicator	2005	2006	2007
1	Venituri din exploatare	100	104,4	109,4
2	Venituri financiare	100	110,9	80,2
3	Venituri excepționale	100	32,5	53,9
	Venituri totale	100	104,4	109,1

Tabelul 3.16.

Evoluția cheltuielilor în perioada 2005 – 2007

Nr. crt.	Indicatori	2005		2006	2007
1	Cheltuieli pentru exploatare	1080320	100%	111,1 %	116,2%
2	Cheltuieli financiare	69925	100%	102,7%	122,3%
3	Cheltuieli excepționale	756	100%	342,9%	572,6%
	Cheltuieli totale	1151001	100%	110,7%	116,9%

La nivelul firmei, analiza în dinamică a cheltuielilor totale denotă o evoluție ascendentă a acestora, aflată, pe de o parte, sub impactul inflației, iar, pe de altă parte, reclamată de necesitățile

desfășurării activității curente corespunzător perioadei analizate

Orice analiză a cheltuielilor, pe total sau pe categorii de activități, nu se efectuează prin sine însăși, ci în strânsă corelare cu categoriile de venituri la a căror realizare concură.

Corespunzător perioadei supuse analizei, se constată că la nivel de întreprindere creșterea în sumă absolută a cheltuielilor este devansată de creșterea veniturilor. O situație similară se înregistrează la nivelul activității de exploatare, în timp ce la celelalte activități situația este diferită de la o perioadă la alta, luând în considerare caracterul acestor activități aflate în strânsă corelație cu condițiile concrete din economie, urmare acțiunii unor factori perturbatori care își pun amprenta asupra activității întreprinderii (apelarea frecventă la credite bancare ca efect al blocajului financiar, concomitent cu creșterea dobânzilor aferente; deprecierea monedei naționale în raport cu celelalte valute;

În vederea calculării ratei de eficiență a cheltuielilor totale în cei trei ani de activitate, aplicăm formula :

$$R_{ct} = \frac{\sum_{i=1}^n chi}{\sum_{i=1}^n vi * 1000}$$

unde: chi = suma cheltuielilor pe cele trei grupări (exploatare, financiare, excepționale); vi = suma veniturilor pe grupările similare cheltuielilor.

Aplicând formula, obținem următoarele rezultate:

$$R_{ct} = \frac{\sum_{i=1}^n chi}{\sum_{i=1}^n vi * 1000} = \frac{1080320 + 69925 + 1935}{125000 + 9203 + 756} * 1000 = \frac{1152180}{1259986} = 914,4$$

Valoarea obținută arată că în anul 2005 pentru a obține 1000 lei venituri totale, întreprinderea a cheltuit 914,4 lei.

Pentru a vedea contribuția fiecărui tip de cheltuială la realizarea cheltuielii totale, vom calcula rata de eficiență a cheltuielilor pe fiecare grupă de cheltuială în parte, aplicând formula:

$$R_{cexpl} = \frac{\text{cheltuieli pentru exploatare}}{\text{venituri din exploatare}} * 1000, \text{ unde:}$$

Rc expl = rata de eficiență a cheltuielilor pentru exploatare.

$$R_{cfin} = \frac{\text{cheltuieli financiare}}{\text{venituri financiare}} * 1000, \text{ unde:}$$

Rcfin = rata de eficiență a cheltuielilor pentru financiare.

$$R_{cexcep} = \frac{\text{cheltuieli excepționale}}{\text{venituri excepționale}} * 1000, \text{ unde}$$

R_{cexcep} = rata de eficiență a cheltuielilor excepționale.

Prin aplicarea formulelor menționate obținem:

$$R_{cexpl} = \frac{1080320}{1250000} * 1000 = 864,2 \text{ lei, s-au cheltuit pentru a}$$

obține 1000 lei venituri din exploatare.

$$R_{cfin} = \frac{69925}{9203} * 1000 = 1078,4 \text{ lei, s-au cheltuit pentru a obține}$$

1000 lei venituri financiare, această situație anormală se explică prin ponderea mare a cheltuielilor cu amortizarea și provizioanele, a cheltuielilor cu dobânzile la creditele contractate și a cheltuielilor din diferențe de curs valutar.

$$R_{cexcep} = \frac{756}{1935} * 1000 = 390,6 \text{ lei, s-au cheltuit pentru a obține}$$

1000 lei venituri excepționale.

Aplicând aceeași metodologie, am calculat ratele de eficiență a cheltuielilor, precum și structura veniturilor și cheltuielilor pe grupări în total venituri și cheltuieli, pentru perioada 2005 – 2007, rezultate sintetizate în tabelul 3.17.

Tabelul 3.17.

Rata de eficiență a cheltuielilor în perioada 2005 – 2007
(la 1000 lei venituri)

Nr. crt.	Natura activității	2005	2006	2007
1	Exploatare	864,2	919,2	918,0
2	Financiar	1078,4	7036,6	11594,3
3	Excepționale	390,6	4062,6	4150,5
4	Total	914,4	968,2	977,7

Analizând datele din *tabelul 3.17.* putem trage următoarele concluzii:

- rata de eficiență a cheltuielilor totale a înregistrat cel mai scăzut nivel (914,4 lei la 1000 lei venituri totale) în anul 2005, situație explicabilă prin cel mai scăzut nivel al ratei de eficiență al cheltuielilor pentru exploatare (864,2 lei la 1000 lei venituri din exploatare) dar mai ales datorită nivelului ratei de eficiență a cheltuielilor financiare și excepționale care sunt de mai bine de 10 ori mai mici decât cele din 2007;

- rata de eficiență a cheltuielilor totale a înregistrat cel mai ridicat nivel în anul 2007 (977,7 lei la 1000 venituri totale). Situația este explicabilă prin faptul că toate cele trei rate sunt în creștere față de anii anteriori.

La nivelul activității de exploatare se are în vedere o creștere a ratei de eficiență a cheltuielilor aferente, respectiv o reducere a cheltuielilor la 1000 lei venituri din exploatare, în timp ce contractarea unor credite pentru finanțarea investițiilor implică o creștere a cheltuielilor financiare într-un ritm mai rapid față de creșterea veniturilor corespunzătoare. Consecința o reprezintă faptul că rata de eficiență a cheltuielilor financiare programată este inferioară celei din perioada de bază.

După cum era de așteptat, eforturile s-au materializat doar la nivelul activității de exploatare printr-o eficientă utilizare a factorilor de producție, cu consecințe favorabile în direcția creșterii ratei de eficiență a cheltuielilor la acest nivel.

I. Rata rentabilității economice caracterizează eficiența elementelor materiale angajate în activitatea firmei.

$$RRE = \frac{\text{Profit curent}}{\text{Activ total}} * 100$$

$$RRE_{2006} = \frac{33942}{516272} * 100 = 6.5\%$$

$$RRE_{2006} = \frac{43810}{415535} * 100 = 9.7\%$$

$$\Delta RRE = 6,5 - 9,7 = - 3,1 \%$$

Diminuarea s-a datorat influenței activelor totale și a profitului curent astfel:

1) Activul total

$$\left[\frac{Pc0}{At1} - \frac{Pc0}{At0} \right] * 100 = \left[\frac{43810}{516272} - \frac{43810}{451535} \right] * 100 = (0.08 - 0.09) * 100 = -1\%$$

2) Profit curent

$$\left[\frac{Pc1}{At1} - \frac{Pc0}{At1} \right] * 100 = \left[\frac{33942}{516272} - \frac{43810}{516272} \right] * 100 = (0.06 - 0.08) * 100 = -2\%$$

Modificarea ratei rentabilității, în sensul diminuării ei, s-a datorat scăderii activului total cu 1 % și a profitului curent cu 2 %. Influența scăderii profitului curent a fost mai mare în reflectarea modificării ratei rentabilității economice decât influența activului total.

II. Rata rentabilității financiare

$$RRF = \frac{\text{Profit net}}{\text{Capital propriu}} * 100$$

$$RRF_{2006} = \frac{32101}{221567} * 100 = 14.5\%$$

$$RRF_{2007} = \frac{23286}{244342} * 100 = 9.5\%$$

$$\Delta RRF = 9,5 - 14,4 = - 4,9 \%$$

1. Influența capitalului propriu

$$\left[\frac{Pn0}{Cp1} - \frac{Pn0}{Cp0} \right] * 100 = \left[\frac{32101}{244342} - \frac{32101}{221567} \right] * 100 = 13.1 - 14.5 = -1,4\%$$

2. Influența profitului net

$$\left[\frac{Pn1}{Cp1} - \frac{Pn0}{Cp1} \right] * 100 = \left[\frac{23286}{244342} - \frac{32101}{244342} \right] * 100 = 9.5 - 13.1 = -3.6\%$$

Modificarea ratei rentabilității financiare, în sensul diminuării ei s-a datorat scăderii capitalului propriu cu 1,4 % și a profitului net cu 3,6 %.

Analiza valorii adăugate prezintă importanță în primul rând întrucât furnizează informații cu privire la performanțele întreprinderii față de perioada precedentă, iar în al doilea rând în

sistemul fiscalității, reprezentând baza impozitului datorat statului (taxa pe valoarea adăugată).

Valoarea adăugată este unul dintre indicatorii cei mai semnificativi ai activității întreprinderii. Prin definiție, ea dimensionează aportul întreprinderii în procesul de producție și distribuție a bunurilor, iar prin însumare, contribuie la formarea PIB.

Tabelul 3.18.

Analiza valorii adăugate

Specificare	2006	2007	Δ	%
Cheltuieli cu salariații	71000	101895	30895	143,5
CAS+ protecție socială	31024	39232	8208	126,4
Total cheltuieli cu personalul	102024	141127	39103	138,3
Amortizarea	12268	17433	5165	142,1
Rezultatul exploatarei	105431	112107	6676	106,3
Valoarea adăugată	219723	270667	50944	123,1

La nivelul anului 2007 se constată o sporire a valorii adăugate cu 50944 mil. lei, față de anul 2005, respectiv 23,1 %, fapt care poate fi apreciat la prima vedere, ca o situație favorabilă. dacă acest fapt nu s-ar datora, în special, creșterii cheltuielilor cu personalul 38,33 %, ca urmare a sporirii salariului mediu anual, a amortizării cu 41,2% și, în mai mică măsură, pe seama rezultatului exploatarei, cu 6,3%.

3.3. Studiu de caz - Rezultatul unui audit managerial la S.C. Beta S.A.

La analiza performanțelor firmei se poate adăuga și o analiză managerială, pornind de la efectuarea unui audit managerial ce poate cuprinde evaluarea riscului de management, a riscului de contabilitate, a riscului de afaceri, a riscului de audit.

Analiza efectuată a fost întocmită pe baza unor situații de audit completate la sediul S.C. Alfa S.A., privind evaluarea generală a riscului de management, a riscului de contabilitate, a riscului de afaceri, a riscului de audit și au fost sintetizate în cinci formulare prezentate mai jos.

În vederea evaluării generale a riscului de management a fost completat formularul numărul 1.

Formularul 1

Evaluarea generală a riscului de management

1. Managementul			
		Da	Nu
a.	Conducerea are suficiente cunoștințe și experiență pentru a conduce compania:		
	➤ director general	x	
	➤ director tehnic	x	
	➤ director economic	x	
b.	Conducerea are tendința de a angaja compania în afaceri cu risc ridicat?		X
c.	S-au înregistrat schimbări de angajați cu funcții de conducere cheie pe durata exercițiului financiar?		X
d.	Există cerințe de a menține anumite nivele de profit sau de a îndeplini anumite obiective?	x	
e.	Au rezultatele raportate o semnificație personală pentru persoanele de conducere?	x	
f.	Controalele conducerii și consiliului de administrație prezintă sincope?		X
g.	Există o lipsă la nivelul sistemelor competente de informare a conducerii?		X
h.	Persoanele de conducere sunt puternic implicate în operațiunile zilnice?	x	

Am evaluat riscul de management ca fiind scăzut, în condițiile în care managementul societății este performant, puternic implicat în activitatea de zi cu zi. Cu toate acestea, poate apărea tendința de a obține anumite nivele de profit sau de a realiza anumite obiective, în condițiile în care managerii sunt și acționari.

Formularul 2

Evaluarea generală a riscului de contabilitate

2. Contabilitatea			
		Da	Nu
a.	Există funcția contabilă descentralizată?		X
b.	Există la nivelul personalului din departamentul de contabilitate o lipsă de pregătire și de capacitate de a îndeplini sarcinile trasate lui?		X
c.	Există probleme de atitudine sau de etică în departamentul contabilitate?		X
d.	Există posibilitatea unor greșeli ca rezultat al muncii sub presiune a personalului contabil?	x	

Din evaluarea riscului inherent privind contabilitatea, am stabilit un risc scăzut în condițiile în care personalul de specialitate este bine pregătit, specializat la cursuri de implementare a standardelor internaționale de contabilitate. Cu toate acestea pot apărea unele greșeli în sistemul contabil.

Formularul 3

Evaluarea generală a riscului de afaceri

3. Activitatea			
		Da	Nu
a.	Societatea operează într-un sector cu risc ridicat?	x	
b.	Se preconizează ca în viitorul apropiat societatea să fie vândută?		X
c.	S-a înregistrat vreă modificare a funcției de control în ultimele 12 luni?		X
d.	Compania este insolubilă?		X
e.	Există vreun creditor – terță parte cu importanță individuală?		X
f.	Există o concentrare de acțiuni sau drepturi de vot mai mare de 25 % în posesia unor membri fără funcție executivă a consiliului de administrație?	x	

Luând în considerare mediul concurențial și riscurile de ramură și de conjunctură, putem concluziona, că avem un risc de afaceri mediu, în condițiile în care compania este solvabilă, principiul continuității activității nefiind afectat, față de alte întreprinderi concurente, care se găsesc în situații dificile de lichiditate și profitabilitate.

Formularul 4

Evaluarea generală a riscului de audit

4. Audit			
		Da	Nu
a.	Ați descrie relația cu clientul ca fiind "dezagreabilă" sau "obositoare"?		X
b.	Există un număr semnificativ de tranzacții "difícil de auditat"?		X
c.	Există vreo presiune semnificativă în ceea ce privește durata misiunii de audit?		X
d.	S-a exprimat în raport de audit o opinie cu rezerve semnificativă în oricare dintre ultimii doi ani?		X

Chiar în condițiile în care firma nu a fost auditată, considerăm că relația noastră cu clientul auditat este normală, fără probleme deosebite, existând o sollicitudine din partea personalului de furniza informațiile și documentele solicitate. De aceea, s-a luat în considerare un risc scăzut în aprecierea riscului de audit.

Pe baza celor de mai sus, stabilim un risc inherent scăzut, conform matricei riscului de audit, astfel:

Risc	Evaluare
Management	Scăzut
Contabilitate	Scăzut
Activitatea	Mediu
Audit	Scăzut

În concluzie, putem aprecia faptul că firma, chiar dacă funcționează într-un mediu de risc, este bine condusă de echipa managerială, folosindu-se metoda de capitalizare, în vederea dezvoltării pe termen lung, însă fără distribuirea unor dividende exagerate. Se consideră un risc inherent general scăzut

Concluziile auditului performanțelor au fost sintetizate astfel:

Elemente de considerat	Aspecte derivate
A. Factori externi	
1. Factori economici	
Recesiune/creștere	Perioadă de creștere economică
Dependența de piețele internaționale	Nu există dependență specială față de piețele internaționale, decât în cazul importurilor de materii prime, dacă sunt condiții conjuncturale climatice nefavorabile
Fluctuații ale cursurilor de schimb	Tendința de stabilizare pe termen mediu
Modificări ale ratei dobânzii	Scădere a ratei dobânzii
2. Factori ai activității	
Legislație favorabilă/nefavorabilă	Legislație neutră, fără implicații majore
Concurența în domeniul prețurilor	Există o concurență semnificativă pe piață
B. Factori interni	
1. Generali	
Erori sau fraude în trecut	Nu se cunosc
Dezvoltare rapidă	Este o dezvoltare constantă în timp și controlată
Raport de audit calificat pentru anul precedent	Nu este cazul

Elemente de considerat		Aspecte derivate
2. Proprietatea conducerii		
	Abilitate sau motivare în manipularea rezultatelor	Nu este cazul de manipulare
	Calitatea managementului	De o calitate înaltă
	Sisteme informatice	Sistem informatic integrat atât financiar cât și de gestiune
	Sistemul de bugetare a activității	Bine pus la punct
	Personalitate dominantă sau secret excesiv	Nu este cazul
3. Producție și exploatare		
	Valoare ridicată sau produse solicitate	Valori ridicate ale producției care este solicitată pe piață
	Dificultăți tehnice sau garanții	Societatea este complet re tehnologizată, prin investiții an de an la standarde moderne
4. Continuitatea activității		
	Finanțarea inadecvată sau capital	Finanțare controlată care a creat o profitabilitate constantă și o creștere a rentabilității capitalului investit.
	Stocuri excesive sau depășite.	Nu este cazul
	Gradul de adecvare a capitalului	Grad bun

Bibliografie

1. **Andrews K. 1980** - *The concept of corporate strategy*, Doro Janes Irwin
2. **Bran Paul, 1997** - *Finanțele întreprinderii*, Ed. Economică.
3. **Bremaud J., Geledau A., 1995** - *Dicționar economic și social*. Ed. Expert, București,
4. **Cojoc Doina, Ignat Gabriela, Mihai C.V. 2005** - *Contabilitatea indicatorilor economico-financiari la o societate comercială (studiu de caz)*. Lucr. șt., U.S.A.M.V. Iași, vol. 48, seria Agronomie.
5. **Cojocaru C., 1997** - *Analiză economico-financiară a exploatațiilor agricole și silvice*. Ed. Economică, București.
6. **Collasse B., 1991** - *Gestion financière de l'entreprise*. Ed. P.U.F., Paris
7. **Cornescu V., 1992** - *Costul și venitul în economia de piață*. Ed. Holding Reporter, București
8. **Didier M., 1994** - *Economia și regulile jocului*. Ed. Humanitas, București.
9. **Dragotă V, 2003,** - *Management financiar*, Ed.Economică, București
10. **Drobotă N. 1991,** - *ABC ul economiei de piață*. Casa de editură și presă Viața românească.
11. **Drucher P., 1975** - *La nouvelle pratique de la direction des entreprises*. Ed. Organisation.
12. **Drucker P.P., 1973** - *Management. Tasks, responsibilities, practices*. Harper & Row.

-
13. **Duțescu Adriana, 2001**– *Ghid pentru înțelegerea și aplicarea standardelor internaționale de contabilitate.* Ed. CECAR București.
 14. **Feleagă N. 1996** – *Îmblănzirea junglei contabilității.* Editura Economică.
 15. **Feleagă N. 1996** – *Contabilitate aprofundată.* Editura Economică
 16. **Georgescu N., 1999**- *Analiza bilanțului contabil, Ed. Economică*
 17. **Ghic GrațIELA, 2006**- *Analiză economico financiară, Ed. Universitară*
 18. **Grădinaru M., 1997** – *Instrumente de analiză economico-financiară a întreprinderilor agricole. Ed. Universitatea „Al.I. Cuza” Iași.*
 19. **Guerrien B., 1993** – *Economia neoclasică. Ed. Humanitas, București.*
 20. **Guitton H. 1978** – *Economie politique, Ed. Dalloz, Paris*
 21. **Iosif Gh.N., 2000** – *Analiza economică-financiară a firmei, în domeniul agroalimentar. Ed. Tribuna economică, București.*
 22. **Iosif Gh.N., 2001** – *Probleme și soluții de analiză economico-financiare. Editura Tribuna economică, București.*
 23. **Ișfănescu A.** – *Ghid practic de analiză economico-financiară. Ed. Tribuna economică, 1999.*
 24. **Jobard J., 1994** – *Finance d' entreprises, Diagnostic financier, Ed Dalloz, Paris*
 25. **Levy A., 1993** – *Management financier. Ed. Economică, Paris.*
 26. **Lipsey R. 2002** - *Principiile economiei, Ed. Economică București.*
 27. **Mandache R. și colab., 2000** – *Diagnosticul economico-financiar în întreprinderile agroalimentare. Ed. Leda Muntenia, Constanța.*

28. **Manolescu Gh., 1995**– *Management financiar. Editura Economică, București.*
29. **Marshall A., 1964** – *Principles of Economics. Dunod, Paris.*
30. **Mărgulescu D.1999** – *Analiza economico financiară, Ed Fundației România de mâine.*
31. **Mărgulescu D.,1994,** – *Analiza economico financiară a întreprinderii metode și tehnici Ed Romcart București.*
32. **Mihai I., 1997** – *Analiza situației financiare a agenților economici. Ed. Mirton, Timișoara.*
33. **Onofrei Mihaela, 2007-** *Management financiar, Ed, C. H. Beck, București*
34. **Petrescu Silvia 2004** – *Analiza economico-financiară. Ed Univ. A I Cuza*
35. **Peyrard J. 1991-** *Analyse financiere avec exercices. Vulbert Editions, Paris.*
36. **Richard J., 1993** – *Analyse financière et audit des performances. La Villequérin Editions, Paris, 2-eme Edition.*
37. **Tabără N. 2002** - *Conturile anuale în procesul decizional. Editura Tipo Moldova.*
38. **Thibaut J., 1990** – *Le diagnostic d'entreprise. Ed. Dunod, Paris.*
39. **Vernimmen P. 1986** - *Finance d'entreprise. Ed. Dalloz.*
40. **Vintilă Georgeta, 2000** – *Gestiunea financiară a întreprinderii. Ed. Didactică și Pedagogică, București.*
41. *****, 1975** – *Dicționarul explicativ al Limbii Române. Ed. Academiei, București.*
42. *****, 1988** – *Le dictionnaire de notre temps. Ed. Hachetti, Paris,*
43. *****, 1994** - - *Sistemul Contabil al agenților economici. Ministerul Finanțelor. Ed. Economică, București.*

-
44. *****, 2000** – *Audit financiar. Ed. Economică, București.*
 45. *****, 2000** – *Standardele Internaționale de Contabilitate. Ed. Economică, București.*
 46. **OMFP nr. 1752-2005** – *Noile reglementări contabile conforme cu Directivele Europene*

Tehnoredactare:
Corectură

Daniela CIOCOIU
Gabriela IGNAT

Bun de tipar:

04.12.2008

Apărut:

2008, 168x240

Editura:

"PIM" Iași

Șoseaua Ștefan cel Mare nr. 11, Iași, 700498

Tel/fac: 0232-212740

e-mail: editurapim@pimcopy.ro, www.pimcopy.ro

ISBN:

PRINTED IN ROMANIA

Tipar digital realizat la Tipografia PIM